

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

1 01 אוקטובר 2020
2

לפני:

כב' השופטת חנה טרכטינגוט – שופטת בכירה

נציג ציבור (עובדים) מר משה כהנא

נציג ציבור (מעסיקים) מר מרדכי מנוביץ

תיק 59547-11-15

ביירון סמינרס בע"מ ח.פ. 513055368
ע"י ב"כ עו"ד יובל גוטר

התובעת:

-

הנתבעים:

1. ניר שושני ת.ז. XXXXXXXXX
 2. אסף כהן ת.ז. XXXXXXXXX
 3. אולימפוס תרגומים
- ע"י ב"כ עו"ד מיכאל איילון ועו"ד שימרית משה

תיק 55776-01-17

ניר שושני ת.ז. XXXXXXXXX
ע"י ב"כ עו"ד שלומי וינברג

התובע:

-

הנתבעים:

1. ד"ר אביאור ביירון ת.ז. XXXXXXXXX
 2. ביירון סמינרס בע"מ ח.פ. 513055368
- ע"י ב"כ עו"ד יובל גוטר

3

פסק דין

- 4 1. לפנינו שני הליכים, אשר הדיון בהם אוחד ועניינם כדלקמן:
- 5 הראשון שבהם הוא תביעתה של חברת ביירון סמינרס (להלן - החברה או התובעת) כנגד מר
- 6 ניר שושני, מר אסף כהן וחברת אולימפוס תרגומים (להלן יחד - הנתבעים) לפיצוי בגין גזלת
- 7 סודות מסחריים בניגוד לחוק עוולות מסחריות, תשנ"ט - 1999 (להלן - חוק עוולות
- 8 מסחריות) והפרת זכויות יוצרים בניגוד לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 (להלן - חוק זכות

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- 1 **יוצרים**), השבת כספים שהושגו באמצעותם, הפרת הסכם העסקה וגרם הפרת חוזה, וכן
- 2 השבת שכר ומענקים (להלן – **ההליך הראשון**);
- 3 השני הוא תביעה שהוגשה על ידי מר ניר שושני (להלן – **הנתבע 1**) כנגד התובעת ומר אביאור
- 4 ביירון לפיצוי בגין הוצאת דיבה, לשון הרע ופגיעה בשמו הטוב, ובשמה הטוב של חברת
- 5 אולימפוס תרגומים (להלן גם – **הנתבעת 3**) (להלן – **ההליך השני**).
- 6 **על סמך כתבי הטענות וחומר הראיות שהובא בפנינו, אלה הן העובדות שאינן שנויות**
- 7 **במחלוקת:**
- 8 א. התובעת הינה חברה לשפות ותרגום המעניקה שירותים במגוון תחומים כגון: קורסי
- 9 שפות, תרגום, כתיבה טכנית, עריכה לשונית והשכרת ציוד אלחוטי. מדובר בחברה
- 10 קטנה, המעסיקה בין 4 – 6 עובדים.
- 11 ב. הנתבע 1 הועסק בתובעת כמנהל תפעול מיום 6.4.14 עד ליום 11.10.15, עת התפטר
- 12 מעבודתו.
- 13 ג. הנתבע 2, מר אסף כהן (להלן – **הנתבע 2**) הינו חברו של הנתבע 1 ושותפו בהקמת
- 14 הנתבעת 3. הנתבע 2 לא הועסק בתובעת.
- 15 ד. הנתבעת 3, אולימפוס תרגומים (להלן – **הנתבעת 3** או **אולימפוס**) עוסקת אף היא במתן
- 16 שירותי תרגום, ונרשמה כעוסק מורשה ביום 1.10.15 (על פי תעודה מיום 12.10.15, נספח
- 17 3 לתצהיר הנתבע 1). לטענת הנתבעים, לא מדובר בישות משפטית, ותאריך רישומה
- 18 מתייחס למועד תחילת חישוב המס ולא להקמת העוסק.
- 19 ה. ביום 26.11.15 נפתח ההליך הראשון בבקשה לצווים זמניים. בקשה זו הסתיימה
- 20 בהסכמה מיום 6.12.15 המגבילה את התקשרות הנתבעים עם לקוחות וספקים (ראו
- 21 פרוטוקול מיום 6.12.15 והחלטה שניתנה על פי הסכמת הצדדים ביום 7.12.15),
- 22 ולאחריה נותר התיק העיקרי העומד להכרעתו, בהליך הראשון.
- 23 ו. ביום 16.6.16 נשלחה מטעם התובעת הודעת דוא"ל שכותרתה **"אזהרה לגבי ניר שושני**
- 24 **ואולימפוס תרגומים"**, ותוכנה כדלקמן:
- 25 **"שלום,**
- 26 **אנו רוצים ליידע אתכם בקשר לאדם בשם ניר שושני שהקים לאחרונה חברה**
- 27 **בשם אולימפוס תרגומים ביחד עם שותף בשם אסף כהן.**
- 28 **ניר שושני עבד בחברת ביירון במשך שנה וחצי לערך. מספר חודשים לפני**
- 29 **שעזב את החברה, בהתאם לראיות שחברת ביירון אוזנת, ניר שושני נטל עותק**
- 30 **של מסד הנתונים של חברת ביירון הכולל רשימה של לקוחות ומתרגמים**
- 31 **שהינה סוד מסחרי. כמו כן, לאחר סיום עבודתו, וגם זאת לפי ראיות שבידי**

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

חברת ביירון, הוא נכנס ל – CRM של חברת ביירון ולאיימילים של עובדיה, וזאת ללא קבלת רשות.

חברת ביירון הגישה תלונה במשטרה במחלקת הונאות מחשב, המבוססת על ממצאי חוקר פרטי ולמיטב הידיעה החומר נמצא כעת בפרקליטות. בנוסף חברת ביירון נקטה בהליכים משפטיים נגד ניר שושני, אסף כהן ואולימפוס תרגומים. בית הדין לעבודה נתנה סעדים (כך במקור – ח"ט) לחברה הכוללים פיצוי כספי והגבלות על פעילות אולימפוס תרגומים, והתביעה העיקרית על סך 400,000 ₪ כרגע נדונה.

אין חברת ביירון מתיימרת להמליץ למתרגמים לעבוד או שלא לעבוד עם ניר שושני ואולימפוס תרגומים, אך מעוניינת להביא לידיעה את המידע לעיל, וכל אדם יערוך את שיקוליו. מאחלים לכולנו זמנים טובים. בברכה, ד"ר אביאור ביירון."

אין מחלוקת כי הודעה זו נשלחה לכ – 4,000 כתובות דוא"ל שעיקרן שייכות לספקים ולקוחות, ומקצתן לכתובות פרטיות/אישיות של אנשי קשר של הנתבע 1, אשר הוכנסו על ידו למאגר הכתובות של התובעת.

ז. ביום 24.1.17 נפתח ההליך השני בתביעה בגין לשון הרע מטעם הנתבע 1.

ח. החלטות סגן הנשיאה (כתוארו אז), השופט שמואל טננבוים בדבר איחוד התיקים כך שישמעו בפני מותב זה ניתנו בימים 28.5.17 ו – 22.6.17.

3. הוכחות התקיימו בשני ההליכים במאוחד, בימים 10.7.19 ו – 25.7.19 במסגרתם נשמעו עדויות כדלקמן: מטעם התובעת מר אביאור ביירון - מנכ"ל ובעלים של התובעת, מר ישי שקדי – לקוח של התובעת, מר נייר לוי – חוקר פרטי מטעם התובעת; מטעם הנתבעים הנתבע 1, מר אסף כהן – הנתבע 2, מר רן מרקוס – עו"ד ונוטריון, לקוח של התובעת בעבר ושל הנתבעת 3 בהווה.

ההליך הראשון – הפרת חובת הסודיות, גזילת קניין רוחני, הפרת זכויות יוצרים ותחרות בלתי הוגנת

טענות התובעת

4. הנתבע 1 גנב מידע סודי רב בסמוך ולאחר עזיבתו את התובעת. ביום 6.9.15, שבועיים לפני שהודיע על התפטרותו מהתובעת, נכנס הנתבע 1 למערכת ניהול העסק (CRM) והוריד ממנה קבצים גדולים הכוללים את רשימת הספקים (2,700 במספר) והלקוחות של החברה בצירוף הפרטים המסחריים והעסקיים הקשורים אליהם (כגון: פרטי התקשרות והתנאים, אנשי קשר, שירותים הנצרכים על ידי הלקוח, שפות נדרשות, מוסר תשלומים, האם יש צורך

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- בשיווק יזום, מהם תנאי ההתקשרות עמו, אילו מתרגמים יש להתאים עבורו, עבודות והזמנות בעבר, פירוט חשבוניות וזיכויים וכיוב' (תצלום תדפיס המסך של מערכת הניהול צורך כנספח 6 לכתב התביעה, ודוגמא למידע המצוי בכל רשומה צורך כנספחים 7א – 7ב).
- על פי הנטען, אותם המסמכים נשלחו על ידי הנתבע 1 לכתובת המייל הפרטית שלו, ביום 6.10.15 (נספח 9 לכתב התביעה). כמו כן, שלח לעצמו ביום 7.10.15 טפסים ודוגמאות של מסמכי התובעת (טמפלטים) (נספח 10 לכתב התביעה). השוואה בין דוגמת הזמנת עבודה של התובעת, להצעת מחיר של הנתבעת 3, מעלה כי הנתבעת 3 עשתה שימוש בפועל בפורמט ובמבנה הטופס ואף ב"תנאים הכלליים" בדרך שיש בה הפרה של זכויות היוצרים של התובעת (נספח 11 לכתב התביעה). מעיון במערכת ה-CRM עוד עלה כי על אף שבחשבונו של הנתבע 1 לא הייתה אמורה להיות פעילות לאחר סיום עבודתו ביום 11.10.15, בוצעה גם לאחר מכן פעילות ממחשב שאינו בשימוש התובעת (נספח 19 לכתב התביעה), כאשר ניכר כי מדובר בכניסה מכתובת IP בה עשה שימוש הנתבע 1 גם בתקופת עבודתו.
5. כמו כן הנתבע 1 החל את התחרות בעסקי התובעת עוד במהלך עבודתו בה, שכן על פי אתר "whois" המספק מידע אודות רישום אתרים, נרשם אתר הנתבעת 3 כבר ביום 30.9.15 (נספח 12 לכתב התביעה). היות שהעלאת אתר למרשתת הינו תהליך ארוך, הרי שוודאי החל עוד קודם למועד זה. באתר פורסמו שמות לקוחות שנגזלו מן התובעת.
- בנוסף, בתיבת הדוא"ל של התובעת נמצאה תמונה מיום 7.10.15 של כרטיס הביקור של הנתבע 2, בו מצוין כי הוא משמש כסמנכ"ל שיווק בנתבעת 3, ובדומה לכך נמצאה תמונה מיום 21.9.15 בדוא"ל של התובעת ובה לוגו של הנתבעת 3 (נספח 14 לכתב התביעה). כמו כן, פרסם ביום 28.10.15 הנתבע 1 בשם הנתבעת 3 מודעת דרושים, לפיה מחפשת הנתבעת 3 מתרגמים מאנגלית לסינית, עבור פרויקט לבית חולים גדול. כך שכבר ביום זה ברי כי היו לנתבעת 3 מספר פרויקטים של תרגום עבור בית חולים, ככל הנראה אסותא שהינו לקוח של התובעת.
6. יתרה מכך, אף במקביל לעבודתו אצל התובעת, ניהל הנתבע 1 עסק נוסף של עריכה לשונית, תוך שהוא פונה ללקוחות ומבצע עבורם עבודות שונות, אשר הינן בתחום עיסוקה של התובעת, בניגוד להתחייבותו על פי סעיף 4.9 לחוזה ההעסקה שלא לעסוק בכל עבודה אחרת במהלך העסקתו, אלא באישור מראש בכתב, תוך הפרה של חובת האמונים ופעולה בניגוד עניינים. עוד נטען כי על אף שהנתבע 1 נהג לדווח ולקבל תשלום עבור שעות עבודה מהבית, בהתאם לאמון הרב שניתן בו (דיווח שעות צורך כנספח 18 לכתב התביעה), מבדיקה שערכה התובעת במערכות עלה כי בפועל במרבית שעות העבודה שדווחו לא בוצעה כל עבודה.
7. אין ספק כי רשימת לקוחותיה ורשימת הספקים על הנתונים המצויים בה מהווים "סוד מסחרי" כהגדרתו בחוק עוולות מסחריות, מידע אשר אינו נחלת הציבור, נשמר בצורה קפדנית ומקנה לתובעת יתרון על מתחריה [תוך הפנייה לע"ע (ארצי) 62/08 **לב ל דוד - חברת**

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- 1 **הדקה ה-90 בע"מ** (27.12.09)). כמו כן, הוכח לשיטתה כי הנתבעים עשו שימוש בפועל במידע
2 ואף פנו ללקוחות התובעת.
- 3 פעולות הנתבע 1 מהוות הפרה של חובות האמון ותום הלב בהם חייב היה כעובד לתובעת
4 [תוך הפניה לפסיקה בע"ע 189/03 **גירית בע"מ - מרדכי אביב**, לט(2004) 728 (18.12.03) (להלן
5 – **עניין גירית**) וע"ע (ארצי) 1828-10-11 **ורד זפרן גני - האקדמיה לאמנות ולעיצוב "בצלאל"**
6 (28.11.12)]; וזאת לאחר שקיבל הכשרה מיוחדת, חניכה והדרכה תוך ציפייה מצד התובעת
7 כי תהנה מפירות הכשרתו ונוכח התחייבותו שלא להתחרות בה, שכן עובר לעבודתו בתובעת
8 לא עסק מעולם בתחום עיסוקה; ושולמה לו תמורה מיוחדת בדמות מענקים אשר הותוו
9 בהסכם ההעסקה בגין שמירה על סודיות, הגבלת תחרות ואיסור שידול (סעיפים 6.3 – 6.5 ו
10 – 12.1 – 12.3 להסכם ההעסקה).
- 11 **9.** הנתבע 2 התעשר על חשבונה של התובעת ועוול כלפיה בעוולת גרם הפרת חוזה על פי סעיף
12 62(א) **לפקודת הנזיקין**, עת שיתף עם הנתבע 1 פעולה להקמת הנתבעת 3.
- 13 **10.** אשר על כן, נטען כי מעשיהם של הנתבעים, ובכללם הנתבע 1, אשר הורשע בפריצה למחשבים
14 ופגע פגיעה ממשית בתובעת, עולים כדי:
15 - גזל סוד מסחרי ומידע עסקי על פי חוק עוולות מסחריות, המצדיקים פסיקת פיצוי מרבי בסך
16 100,000 ₪ בהתאם לסעיף 13 לחוק עוולות מסחריות והפסיקה בנדון.
17 - הפרת חוק זכות יוצרים, בנסיבות חמורות, המצדיקה פיצוי בגובה 400,000 ₪ (100,000 ₪
18 בגין כל הפרה), על פי סעיף 56 לחוק זכות יוצרים. גזל רשימת הלקוחות, רשימת הספקים,
19 הצעות המחיר והחשבוניות הינם לקט המהווה יצירה ספרותית. מדובר בחומר רב שלוקט על
20 ידי התובעת ומנהליה במשך שנים, סודר בקפידה ונערך כך שיכלול את מירב המידע הרלוונטי.
21 המידע הסודי והטפסים שהועתקו מהווים יצירה ספרותית כהגדרתה בחוק, ולפיכך חלה
22 עליה הגנה מפני העתקה, פרסום או ביצוע כל פעולה אחרת שהזכות לעשייתה נתונה לתובעת
23 בלבד כבעלת זכות היוצרים. על פי סעיף 47 לחוק זכות יוצרים, השימושים המפרים שבוצעו
24 על ידי הנתבעים מהווים הפרת זכות של התובעת, כהגדרתה בסעיף 11 לחוק.
25 בנוסף התובעת הינה בעלת הזכות המוסרית ביצירתה על פי סעיפים 45 – 46 לחוק. מדובר
26 בזכות פרסונאלית לעורך היצירה המהווה עילת תביעה עצמאית ונפרדת המקנה בהתאם סעד
27 נפרד. בחירתם של הנתבעים להעתיק את היצירה מהווה הפרה של הזכות המוסרית על פי
28 סעיף 50 לחוק. הפרת זכות היוצרים מגבשת את תכלית החקיקה וכפועל יוצא מכך עולה אף
29 כדי הפרת חובה חקוקה על פי סעיף 63 לפקודת הנזיקין.
30 - הפרת הוראות **חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט – 1979**, המצדיקה השבת ההנאה
31 שהופקה, שהרי אילו לא היו הנתבעים מעתיקים את המידע היו נדרשים לשאת בעלויות
32 הכרוכות בהכנתו והשגתו, בעוד שבמעשיהם חסכו את השקעת המשאבים וקיצרו את
33 מלאכתם.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- 1 - עוולת גזל על פי סעיף 52 לפקודת הנזיקין, היות שנעשה שימוש ביצירה ייחודית שהינה חלק
- 2 מן המוניטין שצברה התובעת ולה הזכות הייחודית להפיק ממנו רווחים או טובת הנאה.
- 3 - הפרת סעיף 3א לפקודת זכויות יוצרים, המקים זכות לפיצוי ללא הוכחת נזק בסך של 20,000
- 4 ש"ל לכל אחת מן ההפרות ובסך הכל 220,000 ₪.
- 5 - נזקים עקיפים כגון: אילוץ לביצוע שינויים במערכת, הפסד ימי עבודה, ירידה בהכנסות,
- 6 הפסד לקוחות, הפסד מכרזים, עגמת נפש נוכח הפריצה למחשביה בחוסר תום לב והפרת
- 7 חובת האמון, אשר בגינם היא זכאית לפיצוי בהתאם לשיקול דעתו של בית הדין.
- 8 - נזק ישיר בסכום כולל של 76,980 ₪, לפי פירוט כדלקמן: מענקים ששולמו לנתבע 1 בסך
- 9 10,800 ₪; שעות ששולמו לו ודווחו למעשה ביתר בסך 35,998 ₪; ופיצוי בגין כל סכום ששולם
- 10 לו כשכר על אף באותו הזמן עסק בעבודות פרטיות מתחרות בסך של 30,000 ₪.
- 11 - כמו כן, נטען כי הנתבע 1 הפר את חובות האמון בניגוד לתקנת הציבור ולחוקה ההעסקה באופן
- 12 המהווה הפרה של סעיפים 30 ו- 39 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג – 1973.

טענות הנתבעים –

- 14 11. בין התובעת לבין הנתבע 2 והנתבעת 3 לא התקיימו יחסי עבודה ומשכך יש לדחות את
- 15 התביעה נגדם, הנתבע 2 מעולם לא הועסק אצל התובעת, והנתבעת 3 אינה מהווה ישות
- 16 משפטית, היות שמדובר בעוסק מורשה.
- 17 12. ביחס לאכיפת תניית התחרות נטען בסיכומי הנתבעים כי ניכר שהתובעת זנחה את הטענה.
- 18 עם זאת לגופו של עניין נטען, כי בעת שחתם התובע על הסכם ההעסקה בתובעת לא הבינו על
- 19 בוריו, והתובעת לחצה עליו לחתום עליו באופן מידי, כך שלא ניתנה לו כל אפשרות לעמוד
- 20 על משמעויותיו המגבילות. כמו כן, הנתבע 1 היה בעל ניסיון בתחום התרגום והעריכה, עובר
- 21 לעבודתו בתובעת, עקב עבודתו ב"פרויקט מסע" והתקשרותו עם חברות הוצאה לאור, כמו
- 22 כן היה בעל ניסיון בתיווך בין לקוחות וספקים וניהול מו"מ בעבודותיו הקודמות, כגון באגף
- 23 הנוער בעיריית נס ציונה. אלו הן גם הסיבות שהביאו את התובעת לחפץ בעבודתו, וממילא
- 24 לא קיבל כל הכשרה מיוחדת בתובעת למעט חפיפה בסיסית ביחס לתפקידו. יתרה מכך,
- 25 בניגוד לטענות התובעת, לא היה הנתבע 1 עובד בכיר, לא היה מוסמך לחתום על המחאות
- 26 בתובעת, לא היה מורשה חתימה בבנק, לא קלט עובדים ולמעשה היה נטול סמכויות, ושכרו
- 27 היה מינימאלי (ובחשוב חודשי לא עלתה משכורתו על 6,000 ₪).
- 28 13. העובדה כי הנתבע 1 רכש דומיין באינטרנט במועד בו עדיין עבד אצל התובעת אינה מצביעה
- 29 על תחילת פעילות בנתבעת 3. הנתבע 1 סיים את העסקתו בחברה והודיע על התפטרותו לאחר
- 30 שיחות רבות בהן הביע אי שביעות רצון משכרו, מחוסר הוגנות בנוגע לתגמולים ומדרישות
- 31 לא הגיוניות למשימות שנדרש לבצע.
- 32 14. טענות התובעת הועלו בעלמא מבלי שהוצגו ראיות לקיומם של סודות מסחריים או אבדן
- 33 לקוחות.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

15.

התובעת לא הציגה ולו ברמז את רשימת לקוחותיה הסודית בהליך כלל, ולא הניחה תשתית ראייתית לכך שדרוש היה מאמץ מיוחד להשיגה או שהיה ערך מוסף בקבלתה מן המוכן. כמו כן לא פירטה מי הם אותם לקוחות אשר הנתבע 1 גזל לכאורה, אף לא לעיני בית הדין בלבד. יתרה מכך, אף אם הנתבע 1 התקשר עם מי מלקוחות החברה, אין בכך טעם לפגם. לא רק שרשימת הלקוחות של התובעת אינה מהווה סוד מסחרי אלא שמדובר ברשימה אשר הייתה גלויה לכלל העובדים ואשר מרביתה חשופה הייתה לעיני כל באתר האינטרנט שלה (נספח 9 לכתב ההגנה) והיותה מידע שהוא נחלת הכלל, וכן בחיפוש פשוט באתרים המובילים ניתן לאתר את כלל הלקוחות בשוק התרגום והלקוחות הפוטנציאליים של התובעת.

16.

בסיכומיהם פירטו וטענו הנתבעים כי מר ביירון לא ידע לציין אף בחקירתו הנגדית שמות לקוחות אשר נגנבו, וציין את "אסותא" בלבד אולם מבלי לצרף כל מסמך לתמיכה בכך; כמו כן הפנו לעדותו של עו"ד מרקוס אשר לטענתם מפריכה את הטענה לגניבת לקוחות, נוכח דבריו כי מלכתחילה עבד עם שלוש חברות תרגום ואולימפוס אף נוספה למצבת החברות המתחרות, וכן כי לאחר עזיבתו של הנתבע 1 את התובעת חלה ירידה ברמת השירות; וכן הוסיפו כי אף הטענה שמדובר בגניבת מידע סודי של תמחור ופרטי התקשרות נטענה בעלמא וללא כל ראיה. נטען כי אין בהלכה הנוהגת ולו מקרה בודד שבו קיבל התובע סעד להגנה על סודות מסחריים כאשר רשימה כזו לא הוצגה בתיק, ולא ניתנה לנתבעים אפשרות להתייחס לטיבה, היקפה, סיווגה ומאפייניה. עוד צוין בסיכומים כי יש לאבחן את פסקי הדין שהובאו על ידי התובעת בהם הוכחו נזקים משמעותיים, מהמקרה דנא שבו מדובר בפיצוי ללא הוכחת נזק.

17.

תביעתה של התובעת אינה מגלה כל עילה בדבר נזקים ממשיים שנגרמו לה כתוצאה מפעולות הנתבעים. התובעת לא הציגה כל ראיה לנזק שנגרם לה או היקפו, ובהיעדר נזק וקשר סיבתי בין התנהגות הנתבע 1 לנזק כלשהו, הרי שיש לדחות את התביעה. התובעת טענה להפסד ימי עבודה, אבדן לקוחות, עגמת נפש וכיוב' אולם לא גיבתה אותן בכל ראיה, למעט ההסדר המותנה עליו חתם הנתבע 1 במסגרת ההליך הפלילי. הנתבעים טענו בסיכומיהם כי אין משמעות הגעה להסדר מותנה עם הרשויות, כמשמעות הרשעה, ויש לזכור כי כתב אישום כלל לא הוגש, לא נערך בירור לגופו של עניין ולא נקבעו ממצאים משפטיים. ההסדר המותנה ומכתב ההתנצלות של הנתבע 1 משקפים פשרה המגלמת ניקוי שולחן וחיסכון בניהול ההליך בלבד.

עוד נטען בסיכומי הנתבעים, כי מר ביירון התחמק בעדותו מלענות על שאלת הנזקים וניסה להכמין את המידע בעניין ההכנסות והרווחים של החברה, והמידע הגולמי שסופק לרוה"ח אשר ערך את הדוח אשר על בסיסו חושבו הנזקים. מעבר לכך לא ניתן הסבר משכנע מדוע לא הגיע רוה"ח שערך את הדוח לעדות, ויש בכך כדי להשפיע על המשקל שיש ליתן לדו"ח שערך, ואופן חישוב הנזקים, שכן לא הובא כל דיווח אובייקטיבי בדבר נזקים אמיתיים שנגרמו לתובעת עקב עזיבתו של הנתבע 1. כמו כן, יש באי הבאת חשבונות כדי להקים חזקה שלא

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- 1 היה בכך כדי להועיל לתובעת. על כן, לא נותר כל ספק כי למעשה לא נגרם לחברה כל נזק, לא
2 כל שכן בר פיצוי, ואין היא זכאית לסעד כלשהו מן הנתבעים.
- 3 18. סמכותו של בית הדין בענייני קניין רוחני מוגבלת לדיון בעניינים המנויים בפרק ב' לחוק
4 עוולות מסחריות, הקשורים בסודות מסחריים בלבד. לפיכך, יש לדחות את רכיבי התביעה
5 לעניין הפרת חוק זכות יוצרים מפאת חוסר סמכות עניינית. לגופן של הטענות, התובעת לא
6 השכיחה להראות מה היא אותה יצירה מוגנת בשום שלב ובסתמיות נטען כי כל רכיב בעבודתו
7 של הנתבע 1 הוא יצירה מוגנת שהשימוש בה אסור. לא אוזכר כל מקור נורמטיבי לדרישת
8 החיוב ולא הוזכר קיומה של יצירה מעבר לכותרת. התובעת דורשת פיצוי עבור ארבע הפרות
9 אולם לא פירטה מה הן, ולא צירפה כל ראיה, מסמך או פירוט בדבר אותן הפרות. מדובר
10 בניסיון התעשרות חסר תום לב מצדה של התובעת.
- 11 19. כמו כן, במסגרת הסיכומים הועלו טענות נוספות בדבר אופן התנהלותה של התובעת במעשים
12 ומחדלים במסגרת ההליך עצמו, בחוסר תום לב, בהסתרת מסמכים ובגרירת רגליים. כמו כן,
13 נטענו טענות בדבר מצבו האישי של הנתבע 1, ניצולו התעסוקתי על ידי התובעת, ובעיקר ביחס
14 לפגיעה בו ובמשפחתו בעצם פתיחת ההליך ובמהלכו, לרבות הפצת הודעת הדוא"ל מושא
15 ההליך השני, מתוך ייצר נקמה מצידו של מר ביירון ממניעים של קנאה, קמצנות ותחושת
16 בגידה.
- 17 20. לבסוף, על פי הודעת ב"כ התובעת בפרוטוקול ע' 42 ש' 17 – 21, יש להעמיד את כלל סכומי
18 ורכיבי התביעה על סך של 40% מכל רכיב.

דיון ההכרעה –

20 גזל סוד מסחרי, חוסר תום לב והפרת חוזה ההעסקה

21 21. סעיף 6 לחוק עוולות מסחריות קובע:

22 "(א) לא יגזול אדם סוד מסחרי של אחר.

23 (ב) גזל סוד מסחרי הוא אחד מאלה:

24 (1) נטילת סוד מסחרי ללא הסכמת בעליו באמצעים פסולים, או שימוש

25 בסוד על ידי הנוטל; לענין זה אין נפקא מינה אם הסוד ניטל מבעליו

26 או מאדם אחר אשר הסוד המסחרי נמצא בידעתו;

27 (2) שימוש בסוד מסחרי ללא הסכמת בעליו כאשר השימוש הוא בניגוד

28 לחיוב חוזי או לחובת אמון, המוטלים על המשתמש כלפי בעל

29 הסוד;

30 (3) קבלת סוד מסחרי או שימוש בו ללא הסכמת בעליו, כאשר המקבל

31 או המשתמש יודע או שהדבר גלוי על פניו, בעת הקבלה או

32 השימוש, כי הסוד הועבר אליו באופן האסור על פי פסקאות (1) או

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

(2), או כי הסוד הועבר אל אדם אחר כלשהו באופן אסור כאמור
לפני שהגיע אליו.

"סוד מסחרי" מוגדר בסעיף 5 לחוק עוולות מסחריות כדלקמן:

"מידע עסקי, מכל סוג, שאינו נחלת הרבים ושאינו ניתן לגילוי כדין בנקל על
ידי אחרים, אשר סודיותו מקנה לבעליו יתרון עסקי על פני מתחריו, ובלבד
שבעליו נוקט אמצעים סבירים לשמור על סודיותו".

22. בע"ע (ארצי) 164/99 דן פרומר וצ'ק פוינט - רדגארד בע"מ, לד(1999) 294 (4.6.99) (להלן -
עניין צ'ק פוינט) ניתנה הגדרה ל"סוד מסחרי", תוך הדגשה כי הגדרתו של "סוד מסחרי"
שונה מענף לענף, וזאת בהתחשב בהקשר התעשייתי. כך נאמר:

"סוד מסחרי" אינה מילת קסם. על מעסיק הטוען לקיומו של 'סוד מסחרי'
להוכיח את קיומו. היינו, עליו לתאר ולפרט מהו הסוד. אין להסתפק בתיאור
כללי או בטענה כללית על קיומו של 'סוד' כפי שאירע במקרה דנן, אלא יש
להצביע לדוגמא על תוכנה, פורמולה, נוסחה מסוימת, רשימת לקוחות
מסוימת, תהליך מסוים וכו'. במסגרת הוכחת ה'סוד המסחרי' על המעסיק
הקודם להוכיח גם את היקפו ואת הזמן שעליו להיוותר בגדר 'סוד'. יתירה
מזו, על המעסיק הקודם להוכיח, כי מדובר ב'סוד' וכי הוא נקט באמצעים
סבירים במטרה להבטיח את שמירת הסוד המסחרי, כגון: חשיפתו בפני
עובדים הזקוקים לו לצורך עבודתם ואי חשיפתו לעובדים אחרים או שמירת
החומר במקום מוגן".

23. בית הדין הבהיר מה היא רשימת לקוחות הנופלת בגדר "סוד מסחרי" בעניין ע"ע 1141/00
הר זהב שירותי מזון בע"מ - פודליין בע"מ, פד"ע לח 72 (2002) (להלן - עניין הר זהב),
כדלקמן:

"ראשית, על-פי פסקי-הדין בהילכות נצר וקפלאווי רשימת לקוחות תזכה
להגנה רק אם הינה סודית. בפרשת נצר פרסמה המעסיקה הקודמת באתר
אינטרנט ובחברות פרסום והסברה מטעמה את שמות לקוחותיה ואף
פרטים על העיסקאות שביצעה עמם ואילו בפרשת קפלאווי נפסק כי רשימת
ילדים הלומדים בגן ילדים אינה 'סוד מסחרי' מאחר שזהות הילדים ידועה
להורי הגן.

שנית, מן הראוי להתחשב בהיקף התחרות בין המעסיק הקודם והמעסיק
החדש, דהיינו האם הם מתחרים על אותו פלח שוק ועל אותו מוצר או שמה
פועלים באותו ענף בלבד. בדרך-כלל, וככל שאין תחרות בין המעסיק החדש
לבין המעסיק הקודם, אין ערך מסחרי לרשימת הלקוחות.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

שלישית, במקרים רבים חשיבותה של רשימת לקוחות אינה נובעת מזהות
הלקוח אלא מתנאי העיסקאות עמו, מהמוצרים שהוא רוכש ומהטיפול שלו
הוא זוכה. כך, במקרים רבים ההיבט החשוב לגבי רשימת לקוחות הוא
המחירים המיוחדים ותנאי התשלום שניתנים ללקוחות. אמנם, בענפים
רבים קיים מחירון הכולל מחירים לפי כמויות הרכישה ותנאי התשלום,
אולם במקרים אלה חשיבותו של המידע על לקוחות המעסיק הקודם נובעת
מהתנאים המיוחדים והייחודיים הניתנים ללקוח מחוץ ומעבר למחירון.
בנושא זה יש להביא בחשבון שינויים במחירון ובתנאים הייחודיים, שכן אם,
דרך משל, אלו משתנים בכל שלושה חודשים, הרי שעם הוצאת המחירון
החדש עיקר הסוד המסחרי איננו עוד בגדר 'סוד מסחרי'.
בנוסף, עלינו להתחשב גם בהיקף הידע שיש לעובד על הלקוחות. שונה מצבו
של מנהל בכיר ממצבו של עובד זוטרי, שידעויותיו לגבי הלקוחות מוגבלות.
רביעית, ענף המשק בו מתנהלים העסקים של המעסיק הקודם והחדש
משפיע אף הוא על חשיבותה של רשימת לקוחות. שונה המצב בענף שיש בו
שני לקוחות הרוכשים את המוצר המיוצר או המופץ מענף שיש בו מאות או
אלפי לקוחות. כך, שונה המצב בענף שמורכב מלקוחות פוטנציאליים רבים
הרוכשים מוצר סטנדרטי מענף המורכב ממעט לקוחות הרוכשים מוצר
ייחודי שאינו סטנדרטי.
זאת ועוד, יש להביא בחשבון גם את ההשקעה של המעסיק הקודם במשיכת
לקוחות ואת החיסכון בהשקעה למי שנגלה לו הסוד המסחרי.
לבסוף, אין לצאת מראש מההנחה כי העובד לא יכבד את חובתו לשמור על
הסודות המסחריים של מעסיקו הקודם".

24. בית הדין הארצי ובתי הדין האזוריים לעבודה חזרו על הלכה זו באופן עקבי, אשר בין היתר
סוכמה כך: "רשימת לקוחות או רשימת ספקים יכולה להוות במקרים המתאימים סוד
מסחרי, אולם זאת רק בתנאים מסוימים ולא באופן אוטומטי. רשימת ספקים או לקוחות
תוכר כסודית רק כאשר היא מחזיקה 'ערך מוסף' מלבד קיבוץ שמות הלקוחות או הספקים
בענף, בנסיבות בהן הוכח כי נדרש מאמץ מיוחד בגיבושה ויש יתרון בקבלתה מן המוכן"
(ע"ע (ארצי) 62/08 לבל דוד - חברת הדקה ה-90 בע"מ (27.12.09), פסקה 8 וההפניות שם
(להלן – עניין לבל)).

מן הכלל אל הפרט -

25. נקדים אחרית לראשית ונאמר כי מן הראיות שהוצגו שוכנענו כי הנתבע 1 נטל שלא כדין את
רשימת הלקוחות והספקים של התובעת, המהווה סוד מסחרי בנסיבות שפורטו בפנינו. כמו
כן, מצאנו כי בהתנהגותו הפר את חובת הנאמנות ותום הלב כלפי התובעת, עת החל לפעול
להקמת עסק מתחרה עוד בעת שהיה עובד, כפי שיבואר להלן.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

26. למען הבהירות נציין כי היות שמדובר בהתשלשלות אירועים אחת ובראיות מצרפיות, תובא
להלן התייחסותנו הן להוכחת רכיבי העוולה על פי חוק עוולות מסחריות, והן להוכחת הפרת
חובות תום הלב ביחסי העבודה, במאוחד.
27. אמנם, בחלקן, מדובר בראיות אשר ייחסנו להן משקל נמוך בשל הספק שהועלה ביחס לאופן
שבו הושגו, אולם נוכח משקלן המצטבר ואופן התיישובותן עם השתלשלות האירועים, נטתה
הכף להכרעה כנגד הנתבע 1 בעניין זה. החלטתנו זו נבעה בין היתר ממגמת הפסיקה בשנים
האחרונות לצמצום הסייגים על קבילות ראיות, והותרת שיקול דעת רחב לבית המשפט באשר
למשקלן [השוו: עע (ארצי) 36076-06-10 י. קל-לי תעשיות בע"מ - דמיטרי מלי (9.12.10);
עפ (ארצי) 13/07 ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ - מדינת ישראל - משרד
התעשייה המסחר והתעסוקה (6.9.09); רעא 1586/17 גלנצר אבי - חגית ואדם חברה
להשקעה ופתוח בע"מ (8.10.17)].
28. אשר לתדפיסים מן הדוא"ל של הנתבע 1, נטען כי הושגו באמצעות כניסה שלא כדין אל
חשבונו הפרטי, טענות אלו לא נסתרו, בפרט נוכח עדותו הבלתי מהימנה של החוקר מר לוי
מטעם התובעת. החוקר בדוח החקירה נקב בתקופה ארוכה יחסית, אשר במהלכה בוצעה
החקירה, אך לא פירט את המועדים, לא תיעד בכתב או בתמונה כלשהי, ואף לא ידע להשיב
בע"פ מתי (פרוטוקול ע' 19 ש' 10 – 30) ובאיזו תצורה נמצאו הממצאים שצורפו (פרוטוקול
ע' 21 ש' 17 – ע' 22 ש' 19, ע' 23 ש' 5 – 10), היכן נראה או נמצא המבנה או פח הזבל בו נמצאו
(פרוטוקול, ע' 21 – 7, ע' 24 ש' 1 – 2), באופן מעורר תהיות, בלשון המעטה.
- על כן, כאמור, ייחסנו משקל נמוך לראיות אלו כשלעצמן.
29. כמו כן, ייחסנו משקל נמוך אף לראיות נוספות שהוצגו נוכח הספק באשר לדרך שבה הושגו,
תוך כניסה לתיבת הדוא"ל של הנתבע 1, כגון: לוגו מוכן של הנתבעת 3 (נספח 14 לכתב
התביעה) וכרטיס ביקור של הנתבע 2 עם לוגו של הנתבעת 3 (נספח 13 לכתב התביעה). אולם
אין בידנו להתעלם מכך שהללו מהוות עדות לכך שעוד בתקופת עבודתו של הנתבע 1 בתובעת
היו בידיו מסמכים המצביעים על כוונתו להתחרות בה, למצער עם סיום העסקתו.
30. זאת ועוד, הבאנו בחשבון את הודאתו של הנתבע 1 בכניסה למערכות התובעת ללא רשות גם
לאחר סיום העסקתו (מכתב התנצלות נספח 1 לתצהיר ביירו), במסגרת הסדר מותנה מול
הפרקליטות. אמנם, הנתבע 1 טען בפנינו כי הודה במעשים שלא ביצע מטעמים של סגירת
הפשרה, מתוך רצון "להניח את העניין מאחוריו" כלשונו, ולא מתוך הודאה כנה (פרוטוקול
ע' 60 ש' 4 – 29), אולם עדותו בעניין זה לא הייתה מהימנה עלינו. מעבר לכך, בין שהנתבע 1
הודה בדבר שלא ביצע אז, ובין שהוא חוזר בו כעת, מדובר באינדיקציה שיש בה להטיל צל
על מהימנותו.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

31. בנוסף, במסגרת שלב ההוכחות, הוצגה בפני הנתבע 1 ראייה (מוצג סומן ת/3), אשר נטען בדיון כי לא הוצגה קודם לכן ומשכך יש להפחית ממשקלה, ולפיה העתק הזמנה מחודש יוני, של חברת פאזל (אשר איש הקשר מטעמה, מר ישי שקדי אף העיד בפנינו), נשלח ממשרדה של התובעת ישירות אל מספר הפקס של חברת אולימפוס עוד ביום 30.9.15. היינו, במועד שבו לגרסת הנתבע 1 בהליך טרם הוקמה הנתבעת 3, כבר נשלח למשרדה פקס, ולא סתם, אלא העתק הזמנה של לקוח מול התובעת. ראייה זו מתקבלת מן הטעמים הבאים.
- ראשית, טרם שהוצג המסמך לנתבע 1 אישר הוא כי המספר המופיע ע"ג הפקס, 072-3377534 שייך לנתבעת 3 (פרוטוקול ע' 61 ש' 1 – 2). המשך עדותו הייתה לא עקבית ולא נתנו אמון בהשערות אשר הועלו בה לאחר מכן, ולפיהן הפקס נשלח למעשה על ידי מר ביירון (פרוטוקול ע' 62 ש' 29 – ע' 63 ש' 21). בהתחשב שעל פי המסמך מועד שליחתו היה 30.9.15, בו עדיין היה עובד התובעת, ולגרסתו טרם הוקמה בכלל הנתבעת 3, הרי שההשערה כי נשלח על ידי מר ביירון הנה בלתי סבירה.
- שנית, מעיון מדוקדק בנספחי התובעת עולה כי לא מדובר במסמך שלא גולה, אלא בנספח 11 לבקשה לצו מניעה (אשר במקור צורף כדי להראות את הדמיון בפורמט ומבנה טופס ההזמנה של התובעת לזו של הנתבעת 3), ואשר אכן מספר הפקס המופיע על גבו תואם את מספר הפקס של הנתבעת 3 כפי שהופיע גם בכתבי הטענות עובר לנטילת ייצוג, באופן המתיישב טוב יותר עם גרסתו הראשונית של הנתבע 1 בטרם שינה גרסתו לאחר הצגת המסמך.
32. התוצאה איפוא כי על אף המשקל הנמוך של כל אחת מהראיות בשל האופן בו הושגו, הרי שהצטברותן, לרבות הסדקים במיהמנותו של הנתבע 1 כפי שעלו מעדותו, הביאונו למסקנה כי הנתבע 1 אכן פעל בחוסר תום לב כלפי התובעת כמעסיקתו, וגזל סוד מסחרי מידיה.
33. נזכיר שאין מחלוקת כי בסמוך לסיום עבודתו בנתבעת הוריד הנתבע 1 מסמכים רבים ובעלי נפח גבוה ממחשבי התובעת (נספחים 6, 8 – 9 לכתב התביעה), ובכלל זה רשימת לקוחות ורשימת ספקים והעבירם לרשותו הפרטית ושם נותרו אף לאחר סיום עבודתו (פרוטוקול ע' 58 ש' 28 – 31; פרוטוקול ע' 65 ש' 1 – 12).
34. עוד אין מחלוקת כי הדומיין שבו קיים אתר האינטרנט של הנתבעת 3 נרכש עובר לסיום עבודתו בתובעת ביום 30.9.15 (נתונים בנדון הוצגו בנספח 12 לבקשה לצו מניעה), וכי הכוונה להקים וראשית הקמתה של חברה מתחרה בראשות הנתבע 1 התרחשה לכל המאוחר בעת שהנתבע 1 היה עדיין בתקופת ההודעה המוקדמת להתפטרותו ובטרם נותקו יחסי העבודה. הנתבע 2 אישר בחקירתו כי הוחלט להקים חברה משותפת עוד לפני ספטמבר 2015 (פרוטוקול ע' 51 ש' 15 – 19), וכי רכשו את הדומיין בסמוך לפתיחת העוסק מורשה (פרוטוקול ע' 53 ש' 5 – 10). הטענה כי המועד הנרשם בפתיחת תיק העוסק, כאילו מדובר במועד לחישוב המס ולא במועד הרישום בפועל, נטענה ללא הפניה למקור נורמטיבי וממילא אינה תואמת את עדותו של הנתבע 2, אשר ציין כי הוא אינו זוכר מהו מועד סיום עבודתו המדויק של הנתבע 1, ולא היה בטוח האם סיים את עבודתו טרם הרישום (פרוטוקול ע' 51 ש' 20 – ע' 52 ש' 6).

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

35. התנהלות זו, מחזקת את מסקנתנו כי הנתבע 1 הפר את חובת תום הלב המוטלת עליו ואף נטל סודות מסחרים של התובעת.
36. בפסיקה הובהר לא אחת כי יחסי עבודה הם יחסי שיתוף מתמשכים הדורשים מידה מוגברת של אמון, הגינות ושיתוף פעולה, בתקופת היחסים ואף לאחר סיומם (עניין צ'ק פוינט ; עניין לבל). נקבע כי "חובת הנאמנות חובת תום הלב וחובת ההגינות הנובעות מחוזה העבודה מהוות את התשתית ליחסי עבודה הוגנים" (עניין גירית), ונראה כי בענייננו הללו הופרו בעת שנטל הנתבע 1 את הרשימות לרשותו.
37. אף אם ניתן היה לקבל את הטענה כי הנתבע 1 העביר את הרשימות לרשותו הפרטית כחלק מעבודתו השוטפת, ומדובר בטענה תמוהה בהתחשב בסמיכות הזמנים דווקא למועד התפטרותו, הרי שהעובדה שבפועל מיד עם סיום עבודתו כבר נקשר בחוזה והשיג הכנסה בפועל משני לקוחות חופפים לאלו של התובעת, מעידה על כך שאף עשה שימוש באופן בלתי הוגן ובלתי הגון בכלים ובמידע שהושג בעבודתו אצל התובעת ויש בכך כדי להטיל פגם במעשיו, וללמד על הפרת חובת תום הלב.
38. עוד יצויין כי אמנם לא התרשמו ממעמדו הבכיר של הנתבע 1, חרף טענות התובעת בנדון, אולם כבר נפסק כי ממילא אין בכך כדי להפחית מחובות האמון הבסיסיות אותן חב עובד למעסיקו. חובות אלה מוטלות על כל עובד מעצם קיומם של יחסי העבודה המקימים חובות תום לב ונאמנות מוגברים [ע"ע (ארצי) 1688-11-11 הארה תוכניות העשרה בע"מ – אליעזר פיין (4.12.12)].
39. נבהיר כי העובדה שהנתבע 1 עזב את התובעת ופתח חברה מתחרה, אין בה כשלעצמה כדי להקים חבות בדין כלפי התובעת. ככלל, אין למעביד 'אינטרס לגיטימי' שעובדו לא יתחרה בו לאחר סיום עבודתו, אלא ככל שיש בתחרות כדי לפגוע באינטרסים מוגנים לגיטימיים של המעסיק כגון סודות מסחריים, ברשימת לקוחות, במוניטין וכיוצא בהם (פס"ד ע"א 6601/96 AES System Inc. - משה סער, נד(3) 850 (28.8.00) (להלן- עניין סער); עניין הר זהב), כבענייננו.
40. מצד אחד, מן הראיות אשר הוצגו וטענות הצדדים ביחס לרשימת הספקים עולה כי המדובר בספקים גלויים וידועים בענף התרגום על גווניו, שניתן לאתר בקלות יחסית באמצעות חיפוש באינטרנט (כפי שהוצג בנספח 11 לתצהיר הנתבעים). על כן, ביחס לרשימת הספקים, אשר לא התרשמו כי היה ערך משמעותי לקבלתה מן המוכן, אנו דוחים את הטענה כי מדובר בסוד מסחרי.
41. מצד שני, ביחס לרשימת הלקוחות, בהתאם לנתונים הנוספים והרובריקות השונות שהיו בה, אשר ניכר מתצלום העמודים מתוך ה – CRM כי כללו מידע קונקרטי מהותי ביחס למחיר, מוסר התשלומים של הלקוח, שירותים שונים הנצרכים על ידו ובעיקר אנשי קשר דרכם יש

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

לבצע שיווק/התקשרות (נספח 7 לכתב התביעה), אנו סבורים כי מדובר ברשימה העולה כדי
סוד מסחרי הראוי להגנה.

מר ביירון העיד לעניין זה, באופן מהימן עלינו, כדלקמן (פרוטוקול ע' 40 ש' 23 – 29):

**"יש כאן תצלום מתוך ה-CRM שלנו, יש כאן מידע מותאם אישית שמופיע
בתחתית הדף וממשיך בדף הבא ורשום שם לאיזה שירותים הלקוח זקוק.
בתיאור הלקוח רשום מידע לגבי כספים ומידע לגבי המתרגמים, מי
המתרגמים שמתאימים לכל לקוח, ומחירים, שאת זה לא היה שום סיכוי
למי שלא עבד בחברה שלנו לדעת איזה מחירים אנחנו נותנים ללקוח כדי
שהוא יוכל בשנייה אחת להתחרות ולהוציא אותנו משם."**

וכן לא נסתרה עדותו כפי שבאה לידי ביטוי מפורש בתצהירו (סעיפים 12 – 14 לתצהיר ביירון),
בין היתר, בזו הלשון:

**"...ברשימות שגנב יש חומר רב שנאסף על ידי הנתבעת 2 כגון פרטי
התקשרות, אנשי קשר, אילו שירותים צורך הלקוח, טיב הלקוח, מוסר
תשלומים, האם מצריך שיווק ויזום (כך במקור – ח"ט), הצעות מחיר ותנאי
התקשרות עם הלקוח, שאלות שצריך לברר עם הלקוח, דרישות הלקוח
לרבות שפות תרגום והתעריף בכל שפה ללקוח, תיאור העבודות והחשבונות
של הלקוח במהלך השנים, זיכויים שנתנו, פירוט קבלות, הזמנות, הצעות
מחיר, קבצים שצורפו, טבלאות עזר לחיוב, ועוד מידע רלבנטי..."**

**המדובר במידע רב שנרשם שושני גנב מהחברה אשר קיימת מאז שנת 1987
(...) וצברה ידע, מידע ומוניטין רב שהושג בהשקעה גדולה של משאבים
כספיים, ואנושיים לרבות פרסום, שיווק והשקעה בצידוד..."**

42. אנו ערים לנפסק בע"ע (ארצי) 1045/00 קאדרון טכנולוגיות תעופה בע"מ - אס. ג'י. די.
הנדסה בע"מ, לו' (2001) 180 (2000) ולפיו רשימת לקוחות אשר פורסמה באתר או בכל אמצעי
אחר איננה רשימה סודית, ואין פגם בהגשת הצעה למכרזים שהוצאו על ידי מי שהיו או הינם
לקוחות התובעת.

אכן בענייננו חלק מן הלקוחות הפוטנציאליים פורסמו באתר התובעת (נספח 10 לתצהירי
הנתבעים), וחלקם פועלים באמצעות מכרזים הפתוחים לנותני השירות ובהם מתחרה
הנתבעת 3 כשם שמתחרה התובעת. אף על פי כן, להתרשמותנו במקרה דנן, קיימת חשיבות
להשגתה של הרשימה, לא נוכח זהות הלקוחות אלא בשל פרטים על הלקוחות מרכיבי
העסקאות המוזכרים בה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

יפים לעניינו הדברים שנקבעו בע"א (ארצי) 80-08 דאטה פול בע"מ – יניב טכנולוגיות מדיה
בע"מ (7.10.10) (להלן – עניין דאטה פול), בו חזר בית הדין הארצי על ההלכה כפי שנזכרה
בעניין הר זהב, והוסיף:

"כפי שעולה מהדיון הכללי לעיל, לא כל מסמך הקרוי "רשימת לקוחות",
הוא בהכרח מוגן על ידי הדין כ"סוד מסחרי". בקשר לכך לא הרי "רשימה"
טכנית של לקוחות הלקוחה ממאגר פומבי כלשהוא כהרי רשימה שיש עימה
מידע נוסף – בבחינת ערך מוסף – שהושג ביגיעה ובהשקעת משאבים של
זמן ושל כסף. בקשר לכך מקובלת עלינו טענת דאטה כי אף אם שמותיהם
של לקוחותיה – כשלעצמם – אינם חומר חסוי, הרי הפרטים הכלולים
ברשימת הלקוחות אודות כל לקוח, לרבות הידע על צרכיו, סוגי המוצרים
אותם הלקוח צריך, היקף הרכישות והמחיר המשולם עבור כל פרט, הופכים
אותה ל"סוד מסחרי".

וכן הדברים שנפסקו בעניין בר"ע (ארצי) 61084-05-18 דורון דניאלי - י. שבי שיווק מזון
בע"מ (06.6.18), על אף ששם דובר בצו מניעה (ההדגשות במקור):

"הנה כי כן, הגם שעצם קיומם של הלקוחות הוא גלוי לעין כל, הרי שצרכיו
של כל לקוח ולקוח, איש הקשר, צורת התשלום ויכולותיו הכספיות, כמו גם
הידיעה בדבר הגורמים לאותו לקוח לשביעות רצון במישור העסקי – עשויות
להקנות יתרון עסקי, וידע זה אינו בהכרח בגדר מידע פומבי. לדידי, יש
להבחין בין רשימה שמית של לקוחות (בתי קפה וכיו"ב), אותה יכול כל אדם
למצוא בקלות באתרי מידע, לבין רשימת "פרופילים עסקיים" של לקוחות
הכוללת את אותו מידע שמעבר. "פרופיל עסקי" זה עשוי להוות לכאורה סוד
ככל שהוא מעניק יתרון עסקי לבעליו, והוא אינו נחלת הכלל."

[השוו גם שתי החלטות שניתנו בהליכים קשורים: סעש (ת"א) 45090-01-17 גוונים יבוא
ושיווק בע"מ - אדיב עאמש (27.3.17), פסקה 28; סע"ש (ת"א) 42682-03-17 גוונים, יבוא
ושיווק צבעים בע"מ – שרון עזמי (14.2.18), פסקה 44]

43. יצוין כי אנו דוחים את טענת הנתבעים כי לא מדובר בסוד שנשמר כמתחייב. להתרשמותנו,
הואיל ומדובר בחברה קטנה לכל הדעות, המונה 4 – 6 עובדים, הרי שאין בעובדה כי כולם
ידעו את הסיסמאות למאגר הלקוחות והספקים, אשר שוכנענו כי שימש את מקצת אותם
עובדים בעבודתם השוטפת, כדי להעיד על כך שהרשימות לא נשמרו די הצורך (פרוטוקול
(דיון בצו המניעה), ע' 11 ש' 10 – 13).

44. פרופ' דויטש מציין בספרו [מיגל דויטש עוולות מסחריות וסודות מסחר 515 (2002)] כי קיימת
מערכת איזונים בין טיב שמירת הסוד כאינדיקציה לעצם היותו סודי, לבין אופן נטילתו
בזדון, כך:

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

1 "קיימת מערכת של כלים שלובים בין הדרישה כלפי בעל הסוד לנקיטת
2 אמצעי הגנה לשם שימור זכותו בסוד המסחרי, לבין הדרישה לכך שהנתבע
3 יפעיל אמצעים בלתי הוגנים, על מנת להצמיח נגדו עילת תביעה. קיימת
4 נטייה מובנת להחליש את עוצמת הדרישה הראשונה, לנקיטת אמצעי הגנה,
5 כאשר חוסר ההגינות באמצעי הנטילה שננקטו על ידי הנתבע הוא בעוצמה
6 גבוהה. כך, אי זה סביר כי גזלן הפועל בזדון יהיה רשאי להטיח כנגד בעל
7 נכס כי הוא לא שמר עליו כיאות. הסיכון לפעילות זדונית צריך שיפול מאלי
8 על מי שפועל בזדון. כך גם מן הצד ההפוך של המטבע: ככל שאמצעי הזהירות
9 שננקטו הם ברמה גבוהה יותר, ההשקפה האפרוירית תהיה כי אמצעי
10 הנטילה הם בלתי הוגנים.

11 נסיון להתגבר על אמצעי זהירות קפדניים כרוך באופן טיפוסי בהשקעת
12 תכנון ומשאבים גבוהים יותר של הנתבע בפעילות בלתי קונסטרוקטיבית,
13 המיועדת לנטילת נכס מ האחר."

14 45. אשר על כן שוכנענו, כי רשימת הלקוחות אשר ניטלה על ידי הנתבע 1 מהווה סוד מסחרי
15 כמשמעותו בפרשנות הפסיקה בנדון, בפרט היות שמצאנו כי יש בקבלתה מן המוכן משום
16 "ערך מוסף" בלתי מבוטל לנתבע 1 בעסקו החדש.

17 זה המקום לציין כי שונה המקרה שבפנינו מן המקרה שנדון בעניין הר זהב ובו נפסק בסופו
18 של יום כי לא מדובר בסוד מסחרי. שם, דובר בעובד שהועסק כמשווק שכיר בחברה א', פוטר,
19 ועבר לעבוד כמשווק שכיר בחברה ב', כאשר היה בידי ידע רב, נוכח תפקידו, בדבר לקוחותיה
20 של חברה א' ותנאי עסקאותיהם. חברה ב' הייתה חברה קיימת, אשר שלא כבעניינינו, כבר
21 קיימה מו"מ עם חלק מלקוחותיה של חברה א' עוד טרם העסקתו של העובד. כמו כן, שם
22 נקבע כי מדובר במידע אשר מתיישן במהרה ומתייתר עם שינוי המחירים ותנאי התשלום,
23 ומעבר לכך כי היו רכיבים נלווים משמעותיים למכירה אשר לא היו בידי העובד, וכי התחרות
24 בין החברות הייתה מאוד מוגבלת, בעוד שאין טענות דומות בעניינינו. במקרה דנן, נתבע 1
25 התפטר ביוזמתו, פעל להקמת חברה מתחרה בתקופת ההודעה המוקדמת, העביר לרשותו
26 הפרטית רשימת לקוחות וספקים, ומשכך אף אם לא עשה בה שימוש בפועל {והדעת נותנת
27 כי ניתן להניח שממילא במסגרת המו"מ עם לקוח לגבי תנאי ההסכם, כן עשה שימוש במידע
28 שהיה לו [ר' גם ההנחה האינהרנטית כפי שבאה לידי ביטוי בפסיקה בעניין הר זהב (פסקה
29 8)], הרי שנטל סוד מסחרי שלא ברשות וביצע עוולה על פי חוק עוולות מסחריות המצדיקה
30 פסיקת פיצוי בנסיבות העניין.

31 46. טרם סיום נקודה זו נעיר כי לא נעלמה מעינינו טענת הנתבעים שלא ניתן לטעון לגזל סוד
32 מסחרי כרשימת לקוחות, כאשר זו לא הוצגה, אלא שאיו בידנו לקבלה בנסיבות העניין.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- 1 בעניין דאטה פול ציין הנשיא אדלר (כתוארו אז), כך: "בעניין שלפנינו חברת דאטה לא
2 הניחה לפני בית הדין האזורי "רשימת לקוחות" מוגדרת אותה ביקשה לסווג כ"סוד
3 מסחרי". למעשה החברה הסתפקה באזכור מספר מצומצם של לקוחות לגביהם נטען כי
4 המשיבים פנו אליהם תוך שימוש במידע מסחרי של החברה שלא כדין... עם זאת, עיון
5 בחומר הראיות מעלה באופן ברור, כי חברת דאטה הוכיחה שהמשיבים פנו לאחדים
6 מלקוחותיה, תוך שימוש בידע הסודי של החברה...".
- 7 עיננו הרואות כי העובדה שלא הוצגה רשימה מלאה ספציפית במסגרת ההליך אשר לגביה
8 הועלתה טענה כי מדובר בסוד מסחרי, אין בה כשלעצמה כדי להוביל לדחיית העילה מכוח
9 חוק עוולות מסחריות. בענייננו אין מחלוקת כי רשימה כזו הייתה קיימת, כי התובעת הגנה
10 עליה בסיסמא אשר הייתה ידועה לעובדיה האחדים, וכי הנתבע 1 היה חשוף אליה ונטל אותה
11 בסמוך לעזיבתו, וכן שוכנענו כאמור כי עשה בה שימוש באופן שהקנה לו יתרון מעבר לידע
12 האישי שצבר במהלך הרגיל של עבודתו.
- 13 47. התוצאה אפוא, משמצאנו את הנתבע 1 אחראי לגזל סוד מסחרי והתנהלות בחוסר תום לב,
14 אנו סבורים כי יש לחייבו בפיצויים. בטרם נדון ונקבע את גובה הפיצוי, נבחן את יתר טענותיה
15 של התובעת.
- 16 בחינת תניית אי התחרות
- 17 48. על מנת שלא יצא הנייר חסר, ועל אף שנדמה כטענת הנתבעים, כי התובעת זנחה את הטענה
18 לאכיפת תניית אי התחרות, נתייחס בקצרה לעניין זה.
- 19 49. בהתאם להלכה אשר אוזכרה לעיל (למשל בעניין צ'ק פוינט), הגבלת תחרות תוכר רק מקום
20 בו הוכח אינטרס לגיטימי של המעסיק כפי שאכן הוכח כאן, בכפוף לבחינת סבירותה
21 ומידתיותה של ההגבלה, לרבות משכה, הקיפה ותחומה (ראו גם: עניין סער).
- 22 בעניין צ'ק פוינט נקבע כי בטרם יגביל בית הדין את עיסוקו של העובד עליו לבחון את
23 הנסיבות הבאות: סוד מסחרי השייך למעסיק; הכשרה מיוחדת בדמות השקעת משאבים
24 מיוחדים ויקרים בהכשרת העובד אשר בתמורה לה התחייב העובד לתקופת עבודה
25 מסוימת; תשלום תמורה מיוחד עבור התחייבותו שלא להתחרות בעתיד עם מעסיקו בתום
26 יחסי העבודה והגבלת עיסוקו; חובת תום הלב וחובת האמון המטילה על העובד נורמות
27 התנהגות חמורות יותר מאשר קיום חוזה רגיל בתום לב.
- 28 50. עיון בחוזה העסקתו של התובע (נספח 4 לבקשה לצו מניעה), מעלה כי הוסכם בסעיף 11 על
29 תניית אי תחרות גורפת וכללית שמשכה 18 חודשים, וכן על תקופת צינון (אשר הצדדים כלל
30 לא התייחסו אליה) בת 36 חודשים ביחס לפניה לעובדים או סוכנים.
- 31 51. בנסיבות העניין, לאחר שבחנו את טענות הצדדים, אכן שוכנענו כי מדובר בסוד מסחרי וכי
32 הנתבע 1 נטל אותו שלא כדין ונהג בניגוד לחובות תום הלב, אולם, לא הוכח כי ניתנה לנתבע

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- 1 תמורה מיוחדת באופן קונקרטי ומהותי בגין התחייבותו להיעדר תחרות אשר מצדיקה את
2 הגבלת עיסוקו (פרוטוקול ע' 63 ש' 7 – 31), ובדומה לכך אף לא שוכנעו כי הושקעו משאבים
3 מיוחדים ויקרים בהכשרתו בשונה מהכשרת כל עובד חדש אשר עליו ללמוד את מהות העסק
4 (פרוטוקול ע' 35 ש' 21 – 32).. להתרשמותנו מדובר בידע ונסיון שצבר ורכש הנתבע 1 במסגרת
5 עבודתו אשר הפכו לחלק מכישוריו המקצועיים, כפי שקורה באופן טבעי במקום עבודה חדש,
6 וזאת לאחר ששוכנענו כי הגיע עם רקע בתחום, אף אם לא היה תואם בדיוק לתפקידו
7 בתובעת. על כך יש להוסיף כי משכה של התניה בנסיבות העניין, 18 חודשים, נדמה אף הוא
8 כבלתי מידתי בנסיבות אלו.
- 9 52. כך או כך, נוכח ההסכמה אליה הגיעו הצדדים בדבר ההגבלה ביחס ללקוחות וספקים אחדים
10 לתקופה שנקבעה לשישה חודשים ופיצוי בגובה 5,000 ₪, ובהתחשב בתקופת הזמן הלא
11 מבוטלת שחלפה ממועד הגשת צו המניעה, מצאנו כי ממילא אין צורך להכריע בשאלה זו.
- 12 כמו כן, הנסיבות שבהן יש אינטרס לגיטימי להגבלת עיסוק נחלש מקום בו פסק דינו ניתן
13 כעת, מספר שנים לאחר שנפרדו דרכיהם של הצדדים להליך. בהקשר דומה נקבע על ידי בית
14 הדין הארצי כך [ע"ע (ארצי) 2912-11-10 מנחם מן - ספיר ספרינט בע"מ (14.11.11)]:
- 15 **"התקופה המיידית שלאחר סיום העבודה היא התקופה הרלוונטית**
16 **"לאינטרס הלגיטימי" עליו אנו מעוניינים להגן. הגבלת העיסוק איננה**
17 **"עונש" המוטל על עובד, איננה תחליף לפיצוי כספי בגין נזקים שנגרמו**
18 **למעסיק, ואף איננה אמצעי למניעת תחרות או צמצומה. ממילא, לאחר**
19 **שחולפת תקופת ההגבלה הסבירה – אין עוד הצדקה להטלתה של הגבלת**
20 **עיסוק ותהא בכך פגיעה בלתי מידתית בחופש העיסוק של המערערים, כמו**
21 **גם באינטרס הציבורי בדבר "תחרות חופשית, נידות עובדים ומעבר מהיר**
22 **וחופשי של מידע במשק" (הלכת צ'ק פוינט).**
- 23 53. עם זאת, להשלמת התמונה נציין כי בין שתקפה תניית אי התחרות ובין אם לאו, מחובת
24 הנאמנות ותום הלב של עובד כלפי מעסיקו, ממילא נגזרת החובה לשמור על מידע סודי אף
25 בהיעדר תניה כאמור .
- 26 בחינת חוק זכות יוצרים
- 27 54. כמפורט לעיל התובעת טענה ש"אין ספק כי הנתבעים גנבו ותוך כדי הפרו את חוק זכויות
28 יוצרים **(כך במקור – ח"ט)** הן לגבי רשימת הלקוחות, הן לגבי רשימת הספקים, הן לגבי
29 הצעות המחיר, החשבונות וכו'. מדובר בחומר רב שלוקט על ידי התובעת ומנהליה במשך
30 שנים, סודר בקפידה ונערך בצורה שתיתן למשתמש את מירב המידע הרלבנטי." ובהמשך
31 לעניין הפיצוי: "המידע הסודי והטפסים שהעתיקו הנתבעים ועשו בהם שימוש שלא כדין,
32 מהווים יצירה ספרותית כהגדרתה בחוק זכות היוצרים, תשס"ח – 2007....".

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

55.

חוק זכות יוצרים מגדיר בסעיף 1 מה היא יצירה ספרותית (אשר היא הרלוונטית לעניינו) בזו
הלשון: "יצירה ספרותית" – לרבות יצירה המבוטאת בכתב, הרצאה, טבלה, לקט, וכן
תוכנת מחשב. וכן מגדיר מה הוא לקט, כך: "לקט" – לקט של יצירות לרבות אנציקלופדיה
או אנתולוגיה, וכן לקט של נתונים לרבות מאגר מידע.

סעיף 4 לחוק קובע:

(א) זכות יוצרים תהא ביצירות אלה:

(1) יצירה מקורית שהיא יצירה ספרותית, יצירה אמנותית,

יצירה דרמטית או יצירה מוסיקלית, המקובעת בצורה כלשהי;

(2) תקליט;

ובלבד שהתקיים לגבי היצירות האמורות אחד התנאים הקבועים

בסעיף 8 או שיש בהן זכות יוצרים מכוח צו לפי סעיף 9.

(ב) לעניין סעיף קטן (א), מקוריות של לקט היא המקוריות בבחירה

ובסידור של היצירות או של הנתונים שבו.

56.

סעיף 11 לחוק זכות יוצרים קובע כי זכות יוצרים הינה הזכות הבלעדית לעשות ביצירה, או
בחלק מהותי ממנה, פעולות שונות כמפורט, לרבות העתקה ופרסום. כמו כן, בהתאם לסעיף
52 לחוק זכות יוצרים, הפרה של זכות יוצרים היא עוולה אזרחית, והוראות פקודת הנזיקין,
יחולו עליה.

57.

בהתאם להלכה הפסוקה "לצורך הענקת הגנה על יצירה באמצעות זכות יוצרים יש להוכיח
כי מדובר ביצירה מקורית תוך בחינת שלושה רכיבי משנה – מבחן המקור, מבחן ההשקעה
ומבחן היצירתיות – כאשר אין די בהתקיימותו של רכיב אחד בלבד לצורך הוכחת מקוריות".
[ע"א 7996/11 סייפקום בע"מ - עופר רביב (18.11.13) (להלן – עניין סייפקום)].

58.

נקבע כי במסגרת מבחן ההשקעה, יש לעמוד על כך שהיוצר השקיע עמל מסוים ביצירה כדי
לזכות בזכות לפירותיה, בדומה לבסיס העיוני להכרה בזכות בקניין "גשמי"; במסגרת מבחן
היצירתיות, יש לעמוד על אופייה של ההשקעה במנותק מהכמות שלה כדי להראות כי היא
תורמת למטרת דיני זכויות היוצרים להעשיר את עולם היצירה ומגוון הביטויים הזמין
לציבור; ובמסגרת מבחן המקור יש לדרוש כי מקורה של היצירה יהיה ביוצר וכי זו לא תהיה
מבוססת על יצירה אחרת - "מקורי קרי עצמאי" (עניין סייפקום); ראו גם: פסק דינה של
נשיאת בית דין זה, השופטת הדס יהלום בסע"ש (ת"א) 30223-11-16 ליאור נחשון - ענבל
ממן אלקובי (19.4.20) (להלן – עניין אלקובי)].

59.

מן הכלל אל הפרט - ביחס לרשימת הלקוחות ורשימת הספקים, קל וחומר יתר המסמכים,
מדובר בטענות שהועלו באופן כללי ביותר ובלתי מספק, לאורך כל שלבי ההליך, מבלי שפורטו
ונפרטו רכיבי העילה הדרושים לצורך הוכחתה באופן קונקרטי, ומבלי שהוצג מקור נורמטיבי
ספציפי לתמיכה בה. לשון אחר, לא הוכח כי הרשימות לגביהם טענה התובעת לזכות עולות

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- 1 כדי יצירה הראויה להגנה על פי חוק זכות יוצרים. כל שהוצג הינו הסבר כללי ביחס לתנאים
2 להכרה במאגר מידע כיצירה מקורית, מבלי להדגים כיצד ניתן ליישם ולהשליך מכללים
3 כלליים אלו על המקרה הנדון, למעט בעלמא כמצוטט לעיל (ראו סעיף 17.2 לסיכומי
4 התובעת). אמנם, שוכנענו כי הושקע עמל ביצירת אותן רשימות ואולם לא נטען ומקל וחומר
5 לא הוכח, כי מתקיימות בהן דרישת המקוריות והיצירתיות (לצורך העניין ייתכן כי מדובר
6 בפורמט סטנדרטי לשמירת נתונים), וממילא לא הובהר מדוע נתבע פיצוי בגין ארבע הפרות
7 נפרדות ולא פורט דבר ביחס לכל אחת מהן.
- 8 התובעת פירטה את הטענה מעט יותר אך ביחס לטופס הזמנת עבודה וטענה כי מדובר
9 בהעתקה בדרך שיש בה משום הפרת זכויות יוצרים. אולם מעבר לכך שאף טענה זו לא פורטה
10 די הצורך, הרי שמעיון במסמכים (נספח 11 לכתב התביעה) לא שוכנענו בנכונותה. התנאים
11 בטפסי הנתבעת 3 אינם זהים כלל וכלל לא במבנה ולא בתוכן לטפסי התובעת, ואף אם יש
12 ביניהם קווי דמיון הרי שהיה על התובעת להדגים כי יש לה משום זכות יוצרים בעצם
13 כתיבתם, והלה אפילו לא נטען. כמו כן, טענה זו לא הוזכרה לגופה בסיכומי התובעת, אלא
14 אך בכתב התביעה, ולפיכך נדמה שזנחה.
- 15 נציין כי הגם שהתובעת לא עמדה בנטל הדרוש לצורך הוכחת רכיב תביעה זה, כי רשימת
16 הלקוחות או הספקים וכיוב' מהוות יצירה ספרותית המוגנת בחוק זכות יוצרים, אין בכך כדי
17 לשנות מן המסקנה שהועתקה. בכל מקרה נלקחה כלל התנהלותו של הנתבע 1 בחשבון
18 בקביעת גובה הפיצוי בגין הפרת חובות תום הלב והנאמנות, כפי שעוד יבואר בהמשך.
- 19 בשולי הדברים יצויין כי ממילא הכלל הינו כי מקום בו שני הסדרים חקיקתיים שונים מקנים
20 סעד של פיצוי, יזכה הנפגע בפיצוי פעם אחת בלבד. על כן, גם אם הייתה מתקיימת הפרה של
21 חוק זכות יוצרים בנוסף על הפרת חוק עוולות מסחריות, הנכון הוא לפסוק פיצוי אחד [השוו:
22 סע"ש (י-ם) 35769-07-18 אלי אורי - נ.ערנט.איי. קום בע"מ (30.7.20) וההפניות שם].
- 23 עוולות נוספות
- 24 62. משקבענו כדלעיל, הרי שאף לא הוכחו הטענות אשר נטען כי הינן מהוות נגזרת מקביעה
25 פוזיטיבית בנדון. היינו, הרינו לדחות את הטענה לעוולת הפרת חובה חקוקה או עוולת הגזל
26 בהתאם לסעיפים 63 ו- 52 (בהתאמה) לפקודת הנזיקין.
- 27 63. התובעת טענה גם לפיצוי מכוח סעיף 3א לפקודת זכות יוצרים. לעניין זה נבהיר כי כעולה מן
28 הדין, סעיף 3א לפקודת זכות יוצרים בוטל בתיקון משנת 2007, לאחר שהוטמעו הכללים
29 בחוק זכות יוצרים תחתיו. משכך, ברי כי לא ניתן לקבוע כי הנתבעים הפרו את הוראותיו.
30 להשלמת התמונה יצויין כי על אף שהטענה לביטול הסעיף הנטען הועלתה בסיכומי הנתבעים,
31 לא התייחסה לכך התובעת בסיכומי התשובה מטעמה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

64. זה גם המקום לציין כי אף הטענה בדבר עשיית עושר ולא במשפט, לא הוכחה כדבעי, שהרי
לא שוכנענו בטענות לנזקים שנגרמו לתובעת בפועל, ומקל וחומר לא כומתו שווי הרווחים
שהופקו על חשבון התובעת, היינו מהו שווי הזכייה על פי חוק עשיית עושר (השוו: **עניין דאטה
פול**), וזאת לאחר שמלכתחילה הועלתה טענה זו באופן בלתי ממצה ומפורט דיו. אשר על כן,
אף הטענה לעשיית עושר נדחת.

הסעד

65. בגין הפרת חוק עוולות מסחריות עתרה התובעת הן לפיצוי ללא הוכחת נזק, והן לפיצוי בגין
נזקים בפועל.
- במסגרת ההליך נעשה נסיון להדגים את גובה הנזק באמצעות הגשת טבלה המציגה ירידה
בהכנסותיה של התובעת עובר לעזיבתו של הנתבע 1 ולאחריה (נספחים 4 – 5 לתצהירו של מר
ביירון), וכן הועלו כאמור טענות בדבר עגמת נפש, הפסד ימי עבודה והפסד לקוחות ומכרזים.
אף על פי כן, הלכה למעשה לא שוכנענו בגובה הנזק מהצגת הנתונים העלומה. ראשית,
התובעת הציגה פער בהכנסות ללא פירוט, ולא הודגם כל קשר סיבתי למעט הצגת חתך לפי
שנים באופן כללי. שנית, טבלת ההכנסות אשר הוצגה נערכה על פי נתונים עלומים אשר לא
הוצגו בפנינו ואשר נמסרו על ידה לרו"ח, מבלי שצורף תצהיר של אותו רו"ח לתמיכה באותה
טבלה ומבלי שהובא לעדות בפנינו. מעבר לכך, הטבלה אינה כוללת הסברים לירידה
בהכנסות, כפי שניתן היה להראות אילו היו מוצגים למשל דוחות כספיים מפורטים, אשר יש
בהם גם ביאורים. לשון אחר, לא הוצגה חוות דעת חשבונאית של ממש, לא הוצגו הנתונים
עליהם בוססה הטבלה, ולא הוכח כל קשר סיבתי בין הנתונים שהוצגו לבין התנהלותו של
הנתבע 1.
- יתר הטענות להפסד ימי עבודה והפסד לקוחות לא גובו כלל בכל מסמך שהוא. אמנם מר ישי
שקדי העיד כי הנתבע 1 פנה אליו, אולם מעבר לכך שלא נתנו אמון בעדותו מששונתה גרסתו
במסגרת חקירתו הנגדית (פרוטוקול ע' 28 ש' 27-30), ממילא אין בטענה כי סירב לעבוד עם
הנתבע 1 כדי ללמדנו על נזק שנגרם לתובעת בפועל.
66. התוצאה אפוא כי הראיות אליהם הפנתה התובעת לצורך הוכחת הנזקים, לא כללו די פרטים
ונתונים מהם ניתן לגבש מסקנה באשר לסכומים קונקרטיים אשר הפסידה התובעת נוכח
ההתנהלות המיוחסת לנתבע 1.
67. היות שהתובעת קשרה עניינים אלו תחת כותרת אחת בסיכומיה, זה המקום לציין, כי אף לא
הוכחו נזקים ישירים או חובת השבה ביחס לתשלומים שקיבל הנתבע 1: עבור שכר ששולם
בגין שעות עבודה אשר לא ביצע בפועל ודיווח ביתר; עבור מענקים שקיבל אשר עליו להשיב
נוכח סעיפי הסכם ההעסקה; או עבור שכר ששולם לו בעת שעסק בעבודות פרטיות מתחרות.
68. ראשית, לא שוכנענו בטענות התובעת בדיעבד, לאחר שהתעורר הסכסוך בינה לבין הנתבע 1,
כי כעת ולאחר מעשה היא סבורה כי הנתבע 1 לא ביצע בפועל את שעות העבודה עליהן דיווח

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- 1 מן הבית. התרשמנו כי הנתבע 1 הורשה לעבוד ולדווח מהבית, ובזמן אמת לא עלה ספק כי
2 הנתבע 1 מבצע עבודתו בפועל כנדרש. יצוין כי העובדה שבדיעבד הסתבר שנטל והוריד
3 מסמכים למחשבו האישי אינה מעלה או מורידה לעניין זה, והדבר לא הוכח לפנינו.
- 4 שנית, לא שוכנענו כי הנתבע 1 אינו זכאי בדיעבד למענקים שניתנו לו. להתרשמותנו וחרף
5 האמור בחוזה (אשר חלק מסעיפיו יובאו למען הסדר הטוב להלן), לא היה כל קשר בין אותם
6 מענקים לבין תניית אי התחרות אשר הופיעה בחוזה העסקתו (סעיפים 10 – 12 שכותרותיהם
7 בהתאמה הינן: **שמירת סודיות**; **הגבלת תחרות**, **אי פניה ללקוחות ואיסור שידול**; **הצהרות**
8 **המנהל וסעדים**).
- 9 חוזה העסקתו של הנתבע 1 קובע מה היא התמורה כדלקמן (ההדגשות אינן במקור – ח"ט):

6. שכר תמורה מיוחדת ופרמיות

- 10 6.1 בתמורה למלוא התחייבות העובד תשלם החברה לעובד שכר בסך ₪ 30
11 ברוטו לשעה (להלן: "המשכורת הכוללת ו/או...")
12 ...
13 6.3 בנוסף, ישולם לעובד מענק חודשי מיוחד, שיחושב מדי חודש קלנדארי,
14 בשיעורים כדלקמן (להלן - "מענק מכירות"): ...
15 6.3.1 על סך המכירות (תקבולים לא כולל מע"מ) בחודש קלנדארי על
16 15,000 ₪ ישולם סך השווה ל - 3% (שלושה אחוזים) מסך
17 המכירות...
18 6.3.2 עלה...
19 ...
20 6.4 בנוסף, ישולם לעובד מענק חודשי מיוחד, שיחושב מדי חודש קלנדארי,
21 בשיעורים כדלקמן (להלן - "מענק רווחיות"):
22

סכום בש"ח	אחוז רווח גולמי
0	מתחת 60%
200	60-65%
400	66-70%
600	מעל 70%

- 23 הרווח הגולמי של כל פרויקט חייב להיות לפחות 62% אלא אם יש אישור
24 מהמנהל של העובד...
25 6.5 בנוסף, ישולם לעובד מענק חודשי מיוחד, שיחושב מדי חודש קלנדארי,
26 בשיעורים כדלקמן (להלן: "מענק פגישות"): סך השווה ל 25 ₪ לפגישה
27 שהתקיימה ונקבעה למנהל של העובד בחודש קלנדארי (כך במקור – ח"ט).
28 ...
29 6.8 מוסכם כי המענקים המוגדרים בסעיפים 6.3, 6.4 ו- 6.5 משולמים לעובד
30 כתמורה מיוחדת בגין הצהרותיו והתחייבויותיו של העובד שבסעיפים 10
31 - 12 (להלן: "התמורה המיוחדת").

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

1 ...
2 6.13 מוסכם, כי המענקים המיוחדים המוגדרים בסעיפים 6.3, 6.4 ו 6.5, על
3 סכומיהם, אחוזיהם, התמהיל והיחס שבין מענקים אלו, יכולים להשתנות
4 פעם בחודש על פי שיקול דעתה הבלעדי של החברה.
5 ...

6 מן הראיות כמו גם מעיון בחוזה עצמו עולה כי מהותם של אותם תשלומים אשר סווגו
7 כ"מענק מכירות", "מענק רווחים" ו"מענק פגישות", לא היה כשל תמורה מיוחדת. מעצם
8 תשלומם באופן משתנה ובלתי רציף עולה כי נתנו כעמלות או כבונוסים במשמעותם כגמול
9 על עבודה והצלחות ולא כתמורה על התחייבותו שלא להתחרות בתובעת (פרוטוקול ע' 5 ש'
10 28 – ע' 6 ש' 5). זאת מעבר לעובדה שמלכתחילה כותרתם בחוזה מאפיינת אותם כגמול על
11 עבודה והצלחה, וניכר מתנאי הסעיפים לראיה כי ככל שאין הצלחה לא ישולם כל גמול עבור
12 תניית אי התחרות כלל. התובעת לא הוכיחה כי המענקים ששולמו לנתבע 1 באופן ספורדי,
13 ולא מן היום הראשון, היו בפועל, בשונה מן הנתען או הכתוב בחוזה "על הנייר בלבד", משום
14 תמורה מיוחדת על אי התחרות. תמיכה נוספת לכך שלא מדובר בתמורה אמיתית או
15 משמעותית דווקא עבור אי התחרות, ניתן למצוא בלשון סעיף 6.13 המתירה לתובעת לשנות
16 את הגמול מדי חודש. על כן, איננו מקבלים את הטענה ששולמה לנתבע תמורה מיוחדת שעליו
17 להשיב.

18 70. שלישית, התובעת לא הוכיחה כי הנתבע 1 עבד בעבודות פרטיות מתחרות על חשבון שעות
19 העבודה עליהן שילמה לו ומשכך הינה זכאית להחזר. כמו כן, לא ניתן להסיק וממילא לא
20 הוכח כי מדובר בעבודות מתחרות אשר בנסיבות אחרות היו נעשות על ידי התובעת או מי
21 מטעמה, לרבות הנתבע 1. אכן קיים טעם לפגם בכך שעסק הנתבע 1 במקביל לעבודתו אצל
22 התובעת בעבודה נוספת ללא ידיעתה (הגם שהנתבע 1 טען כי התובעת הייתה מודעת לעיסוקו
23 כפריילנסר במקביל), אולם אין בכך כדי להוביל לשלילת השכר אותו השתכר בגין עבודתו
24 בתובעת, אלא לכל היותר להתווסף כשיקול במניין השיקולים לפסיקת פיצוי בגין הפרת
25 חובות תום הלב והנאמנות ביחסי העבודה. לעניין זה, אף אילו היינו משתכנעים כי הנתבע 1
26 דיווח דיווחים כוזבים בדבר עבודתו, הרי שלא הוכח מהו היקף העבודות, ובעיקר לא הוצג
27 על ידי התובעת כל חתך או ראיה מהם ניתן לכמת לכדי פיצוי כספי את אותן שעות בהן נטען
28 שעבד עבורה כאשר בפועל לא עשה כן.

29 71. לפיכך, אנו סבורים כי לא הוכחו נזקים בפועל ומשכך זכאית התובעת לפסיקת פיצויי ללא
30 הוכחת נזק בלבד. לעניין פסיקת פיצויים כאמור, נפסק כדלקמן (עניין דאטה פול):

31 "בבסיס לפסיקת פיצויים ללא הוכחת נזק עומדים שני עיקרים: הראשון,
32 העדר יכולת להוכיח את הנזק המדויק שנגרם בעקבות גזל סוד מסחרי
33 והשני, הרצון להרתיע מעוולים בכוח (ע"א 592/88 שגיאה ואח' נ' עיזבון
34 המנוח אברהם ניניו ז"ל, פ"ד מו(2) 254). רשימת השיקולים אותם ישקול

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

בית המשפט בבואו להכריע בדבר גובה הפיצויים בהתחשב ברציונאליים
אלה, אינה סגורה (ע"א 3616/92 דקל שירותי מחשב להנדסה (1987) בע"מ
נ' חשב היחידה הבין-קיבוצית לשירותי ניהול אגודה שיתופית חקלאית
בע"מ, פ"ד נא(5) 337). בין היתר, יתחשב בית המשפט בעוצמת ההפרות
ומספרן, אשמו של המפר, אופיו וגודלו של העסק המפר וכדומה (ע"א
3559/02 מועדון מנויי טוטו זהב בע"מ ואח' - המועצה להסדר ההימורים
בספורט ואח', לא פורסם, ניתן ביום 26.9.04).

72. לאחר ששקלנו את נסיבות העניין, לרבות נטילת רשימת הלקוחות, הסכמת הצדדים בראשית
ההליך בדבר התקשרויות הנתבעת 3, והפיצוי שכבר ניתן, כמו גם הרצון להרתיע מעוולים
ועוצמת ההפרה, אנו סבורים כי יש להעמיד את הפיצוי ללא הוכחת נזק בגין הפרת חוק
עוולות מסחריות על סך של 30,000 ₪.

73. בנוסף, בנסיבותיו המיוחדות של עניין זה, אנו סבורים כאמור בראשית הדברים, כי יש לפסוק
לטובת התובעת אף פיצוי בגין התנהלותו של הנתבע 1, אשר הפר את חובת תום הלב
והנאמנות כלפי התובעת בכך שתכנן את עזיבתו ואת הקמת החברה המתחרה במקביל
לעבודתו בתובעת ולמצער בתקופת ההודעה המוקדמת. בקביעת גובה הפיצוי שקלנו את משך
תקופת העסקתו של הנתבע 1 (כשנה וחצי), העובדה כי שוכנענו כאמור, שפעל להקמת עסק
מתחרה עוד בעת שהועסק בתובעת, פנייתו ללקוחות בהתאם לרשימה ולידיעותיו, וכן מנגד
את הסכמתו להמנע מהתקשרויות מסוימות ולהגביל אחרות בשלב ראשוני. לאור כל האמור,
אנו קובעים כי על הנתבע 1 לשאת בפיצוי בסך 25,000 ₪ בגין הפרת חובות תום הלב והאמונים
לתובעת [ראו והשוו: פסק דינה של נשיאת בית הדין בעניין אלקובי; עא (ת"א) 6006-05 א.ב.
סייבר ניהול ואחזקה בע"מ - לירון הרשקוביץ (20.6.10); סעש (ת"א) 46299-09-14 רדאיקס
פתרונות בע"מ - שמגר בן ענת (1.11.17)].

74. להשלמת התמונה, נתייחס לטענה בדבר גרם הפרת חוזה מצידו של הנתבע 2, ונציין כי מבלי
להכריע ביחס לסמכות בית הדין לפסוק בעניין היחסים שבין התובעת לבין צד ג', נוכח
הוראות סעיף 24 לחוק בית הדין לעבודה, כאשר אין כל ספק כי בין הנתבע 2 לבין התובעת
לא התקיימו יחסי עבודה [ראו והשוו: ע"ע (ארצי) 259/05 א.מ. חטיפי העמק בע"מ - עפ"י
בן סלים ח'וטבא (26.4.06) וכן פסק דינה של חברתי, סגנית הנשיאה, השופטת צדיק בסע"ש
(ת"א) 48564-05-16 קרייזי בלון קידום מכירות בע"מ - אהוד כרמי (20.7.17)], הרי שבכל
מקרה לא הוכחה הטענה העלומה כי הנתבע 2 הוא שגרם להפרת החוזה בין התובעת לנתבע
1, וודאי לא שעשה כן מתוך מודעות לנזקי התובעת ולשימוש בסודותיה המסחריים או
לנטילתם שלא כדין.

יש להדגיש כי לא נטען כי הנתבע 2 עוול כלפי התובעת על פי חוק עוולות מסחריות, אלא על
פי פקודת הנזיקין בגרם הפרת חוזה בלבד.
לפיכך התוצאה הינה כי נדחת התביעה כנגד הנתבע 2 וכמו כן התביעה כנגד הנתבעת 3.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

75. טרם סיום נציין בשולי הדברים כי משפסקנו סכומים כנ"ל, התייתר הצורך להכריע במחלוקת שנתגלעה בין הצדדים בשאלה כיצד יש להתייחס להגבלת סכום התביעה משיקולי אגרה, נוכח הנאמר בפרוטוקול הדיון (ע' 42 ש' 17 – 21), היינו האם כ – 40% מכל עילה ועילה, או מסך התביעה הכולל.

5

6

ההליך השני – לשון הרע

7

טענות הנתבע 1

76. מר ביירון הפיץ פרסומי לשון הרע במכתב ששלח באמצעות דוא"ל לכל רשימת הקשר של הנתבע 1, בתפוצה עצומה ונרחבת לאלפי נמענים - לקוחות, מתרגמים ואנשים פרטיים, לרבות בני משפחתו, אשר ניתן היה אף לשרשרו בקלות. הפרסום נושא כותרת פוגענית המהווה לשון הרע, ותוכנו המהווה לשון הרע אף הוא, הינו פוגעני ומכפיש מתוך כוונת זדון. מדובר בהכפשות והשמצות שקריות בגין עבירות על החוק ופרסום על הגשת תלונה במשטרה.
77. על פי הנתען בסיכומים, הציטוטים שלהלן הם אלו שבעיקר מהווים לשון הרע חמורה, אשר עלולה הייתה להשפיל את הנתבע 1 בפני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה לבז או ללעג, בשל מעשים או תכונות שיוחסו לו ואף לפגוע במשרתו, עסקו, מקצועו ומשלח ידו: **"לאחר סיום עבודתו... הוא נכנס לאימיילים של עובדיה, וזאת ללא קבלת רשות"**, **"חברת ביירון הגישה תלונה במשטרה במחלקת הונאות מחשב"**, וכן הרושם הכללי מיתר הפרסום במיוחד בתוספת הכותרת המזהירה, כי הנתבע 1 הוא עבריין מסוכן שיש להזהר מפניו ואין לעבוד עמו.
78. הודעת הדוא"ל, לרבות תזמונה, נשלחה מתוך כוונה לפגוע בנתבע 1 ובעסקו, להשפילו, לבזותו, ולהכפיש את שמו הטוב והמוניטין העסקי שצבר בעבודה קשה, ובעיקר כדי להוביל לפגיעה בפרנסתו ובמשלח ידו במטרה לחסל את התחרות העסקית בין התובעת לבינו.
79. אף אם לא הייתה נשלחת הודעת הדוא"ל בזדון, היה על מר ביירון לבדוק טרם שליחתה שרשימות התפוצה אינן כוללות בני משפחה או נמענים לא רלוונטיים אחרים.
80. בתקופה שלאחר הפרסום, הגיבו נמענים שונים להודעת הדוא"ל ותהו על מהותה. לקוחות רבים לא חזרו לעבוד עם הנתבע 1, וספקים אחרים חדלו לשתף פעולה עמו. לנתבע 1 נגרם נזק אישי ועסקי למוניטין המסחרי, אשר אינו ניתן למדידה. אבדן ההכנסות המיידיות והפוטנציאליות כתוצאה מן הפרסום הוא רחב היקף ואינו ניתן להערכה מדויקת.
81. התובעת נושאת באחריות ישירה ושילוחית לפרסומים, כמעסיקתו של מר ביירון אשר ביצע את הפרסום בפועל בשמה של התובעת, בחתימתו האישית כנושא משרה, ובהנתן ששמה של החברה מוזכר בו שבע פעמים. אחריותה של התובעת חלה ביחד ולחוד עם אחריותו של מר

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- 1 ביירון, בהתאם לסעיף 11 לפקודת הנזיקין החל מכוח סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע המחיל
- 2 את הוראות פקודת הנזיקין ביחס לאחריות שילוחית על הפרסום.
- 3 82. על כן, נטען כי הנתבע 1 זכאי לסך של 140,000 ₪ ללא הוכחת נזק, בהתאם לסעיף 7א(ג) לחוק
- 4 איסור לשון הרע. לחלופין נטען כי יש לראות סכום זה כפיצוי בגין עגמת נפש, בושה ונזק כללי
- 5 (כאב וסבל) שנגרם לנתבע 1 כתוצאה מהפרסומים, ולחלופי חלופין כי יש לפסוק פיצוי מתאים
- 6 לפי סעיף 7א(ב) לחוק. היות שמדובר באלפי פרסומים גובה התביעה עצום, ואך בהתאם
- 7 לדוגמאות שצורפו לכתב התביעה ביחס לשבעה נמענים ספציפיים, מגיע לסך של 980,000 ₪.
- 8 אף על פי כן, משיקולי אגרה הועמדה התביעה על סך של 700,000 ₪.
- 9 83. כמו כן, נטען שיש להורות על פרסום הודעת תיקון או הכחשה בהתאם לסעיף 9א(2)
- 10 במכתבים ובעיתונות, וכן הודעות התנצלות מתאימות, אשר יהלמו את חומרת הפרסומים
- 11 המכפישים והשקרניים שפרסם מר ביירון ואת היקפם.
- 12 84. על פי הנטען בסיכומים, מר ביירון והתובעת לא עמדו בנטל להוכיח את הגנותיהם על פי חוק.
- 13 85. ראשית, אין מדובר בפרסום בתום לב, בהתאם לחזקה הקבועה בסעיף 16(ב)(3) לחוק איסור
- 14 לשון הרע, היות שהייתה כוונה לפגוע במידה גדולה משהייתה סבירה. יצירת דרמטיזציה
- 15 באמצעות הכללה מודעת של פרטים לא מדויקים מעידה על חוסר תום ליבו של המפרסם,
- 16 ובפרט כשקיימת בפרסום הגזמה בולטת וחריפה. כמו כן ניתן ללמוד על כוונה המפרסם גם
- 17 מן היחסים המיוחדים שבין המפרסם לנפגע כגון יחסים המלמדים על נטייה לחיסול חשבונות
- 18 באמצעות הפרסום.
- 19 86. שנית, אין אינטרס ציבורי ואין מידתיות בשליחת אלפי המיילים, ויסוד זה אינו מתקיים
- 20 כנדרש. מר ביירון לא בודד את הפרסום המכפיש בהתאם לטענה כי מדובר היה בנסיבות של
- 21 חשיפה אפשרית לתביעות צד ג' מטעמן, אלא שלח אותו גם למתרגמים, ואף לבני משפחה של
- 22 הנתבע 1. כך גם כותרת הפרסום נעדרת עניין ציבורי, בפרט באופן בו נכתבה. כמו כן, העובדה
- 23 שלא התריע בזמן אמת, אלא בשהוי ניכר מלמדת כי לא היה חשוב לו להתריע אלא לפגוע
- 24 בשמו הטוב, בעסקו ובמוניטין של הנתבע 1, ולפיכך אין לקבל את הטענה כי מדובר בהודעה
- 25 זהירה ומתונה.
- 26 87. שלישית, לא עומדות הגנות חוק איסור לשון הרע ביחס לטענה כי לאחר סיום העסקתו נכנס
- 27 למיילים של העובדים, ללא קבלת רשות. מדובר בעדות מפי השמועה. הגנת תום הלב צריכה
- 28 להתבסס על עובדות נכונות, בניגוד למסקנה מהן שעלולה להיות שגויה. בענייננו התגלו
- 29 הטענות כטענות כוזבות שכל מטרתן הייתה לפגוע בנתבע 1.
- 30 88. כמו כן, לא מדובר בפרט לוואי שאין בו ממש, ההאשמה החמורה כי הנתבע 1 נכנס למיילים
- 31 של עובדים הינה חריפה ומוגזמת.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

89. ביחס למקרה זה, חלות החזקות הקבועות בסעיף 16(ב) לחוק איסור לשון הרע, והייתה בו כוונה לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים בסעיף 15. שילוב המימד הפרסונאלי ותפוצתו הפונטציאלית הרחבה של הפרסום אינו מידתי וחורג מגדר הסביר באופן אובייקטיבי בנסיבות העניין. עוד נטען כי קיימים שיקולים לחומרה, בקביעת גובה הפיצוי.

טענות התובעת ומר ביירון

90. מדובר בעובד אשר קיבל גישה לנתונים ומידע של החברה, אשר תכנן במהלך עבודתו לגנוב רשימת לקוחות וספקים ולהקים באמצעותם עסק מתחרה. לאחר התפטרותו נכנס שוב ושוב ללא רשות למחשבי החברה, כפי שהודה במסגרת הסדר מותנה בפני הפרקליטות. מדובר בעבירה חמורה, המהווה עניין בעל אינטרס ציבורי. לא מדובר בחולשה רגעית, אלא בפעולות חוזרות ונשנות.

91. לא מדובר בלשון הרע, לא בכותרת ולא בתוכנו של הפרסום. מבחינה אובייקטיבית ייחוס ביצוע עבירה, לא תיחשב בכל מקרה ללשון הרע, ויש להוכיח כי הפרסום עלול היה לגרום לאחת מן ההשלכות המפורטות בחוק.

92. לחברה ולמר ביירון עומדות ההגנות הקיימות בסעיפים 14 – 15 לחוק איסור לשון הרע.

ראשית, קמה הגנת סעיף 14 לחוק, שכן כל שנכתב בפרסום הינו אמת לאמיתה, כפי שהאמינו מר ביירון והתובעת בעת הפרסום, וכפי שבדיעבד אכן הודה הנתבע 1 בביצוע עבירה פלילית. לעניין הטענה כי לא נכנס למיילים של העובדים, כפי שנכתב, נטען כי תוכן הפרסום תואם את המציאות האובייקטיבית בהתאם למכתב ההתנצלות, במסגרתו הודה כי נכנס למחשבי החברה לאחר סיום עבודתו. מעבר לכך, נטען בסיכומים כי התובע הודה בחקירתו הנגדית כי היו בידיו מיילים של עובדת שהועסקה אחריו וברי כי הללו לא היו ברשותו ברשות (פרוטוקול ע' 65 ש' 10-12).

נוסף על האמור, הגנת סעיף 14 לחוק אינה נשללת בשל כך שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי. משאין מחלוקת על עצם החדירה למחשבי הנתבעת, אלא על עניין הפריצה למייל העובדים, הרי שמדובר בפרט לוואי אשר אינו גורע מן ההגנה המוקנית לחברה. כמו כן, מר ביירון והחברה היו סבורים כי נוכח מעשי הנתבע 1, אשר התגלה כבלתי אמין, היה זה מחובתם ליידע באמצעות פרסום זהיר ומידתי את מי שמנהל קשרי עבודה עם החברה.

93. שנית, הפרסום בוצע בתום לב, ולא כוון לציבור הרחב, אלא למי שסברה החברה כי היה עלול להפגע ויש לו עניין בפרסום, מתוך רצון להגן על התובעת ולקוחותיה, כמו גם מתוך חשש מתביעות צד ג' מצד הנמענים במקרה שהנתבע 1 יחליט להכנס ללא רשות למחשבים שלהם ולקבל לידיו מידע רגיש. העובדה שמתוך אלפי מכותבים שניים נשלחו למי שניתן להגדיר כמקורביו של הנתבע 1 נבעה מכך שהוא אשר הוסיף אותם כאנשי קשר למערכות החברה. אילו הייתה כוונה להפיץ את הפרסום למקורביו הרי שהייתה תפוצה רחבה יותר.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

94.

שלישית, קמה לחברה ולמר ביירון הגנת סעיף 15(2), כלומר הייתה להם חובה לפרסם את הדברים ביחס למי שאליהם הופנה הפרסום: מבחינה אמפירית כל אחד באותו מצב היה מבצע את הפרסום, ומבחינה נורמטיבית אינטרס החברה להעביר את המידע היה כה מהותי שהצדיק את הפרסום, אף אם היה מתברר שלא מדובר באמת; תוכנו של הפרסום לא חרג מהנדרש לביצוע החובה, והכיל אינפורמציה רלוונטית ואמיתית שיש בה עניין לציבור הנמענים; העובדה כי הפרסום נעשה כלפי נמענים רבים, אינה שוללת את תום הלב היות שמדובר בקבוצה סגורה, לאחר ביצוע בדיקות מקיפות ונקיטת אמצעים סבירים על מנת לוודא את האמת שבפרסום.

95.

רביעית, קמה לחברה הגנת סעיף 15(3), הפרסום נעשה לשם הגנה על עניין אישי כשר של החברה, והוא הגנה על עסק בעל מוניטין רב שנים; אין ספק כי הפרסום שמוען לספקים וללקוחות בא להגן עליהם מפני הנתבע 1 ולהגן על המוניטין של החברה, כמו גם מפני תביעות כאמור; הפרסום נשלח לקבוצות בעלות קשר עסקי רלוונטי במטרה ליידעם; ניסוח ההודעה היה מאופק ענייני ואינפורמטיבי, ולא כלל ביטויים מתלהמים, בוטים או עולבים.

96.

לחלופין, ככל שלא עומדות לחברה ולמר ביירון ההגנות כאמור, בהתאם לסעיף 65 לפקודת הנזיקין נטען כי הנתבע 1 בהתנהגותו, גרם לכך שיתבצע הפרסום. על פי הפסיקה, כאשר התנהגותו של התובע (הנתבע 1 בענייננו), היא שהביאה לידי אשמו של הנתבע (החברה), רשאי בית המשפט לפטור אותו מחבות הפיצויים, או להקטינם. ממילא הנתבע 1 לא הוכיח כי נגרם לו נזק מן הפרסום.

97.

את תום הלב בביצוע הפרסום ואת התנהגותו של הנתבע 1 טרם הפרסום והפרובוקציות מצדו בהליך הגישור, אשר היא שהביאה בין השאר לפרסום המייל, יש להביא בחשבון גם בראי פסיקת הפיצויים.

98.

כמו כן, יש להתחשב בנסיבות בהתאם לסעיף 19 לחוק איסור לשון הרע. מדובר בפרסום שחזר על עצמו בין נמען לנמען, אשר נעשה מתוך אמונה מלאה באמיתות הדברים.

דיון והכרעה

99.

נקדים ונציין כי נוסף על המובא לעיל הועלו טענות נוספות אשר התייתר הצורך לדון בהם נוכח האמור או שאינו אמור בסיכומי התובעת ומר ביירון:

ראשית, החברה ומר ביירון טענו בכתב ההגנה לתחולת סעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע העוסק ב"הבעת דעה" במקביל לטענת אמת בפרסום, אולם בסיכומיהם טענו כי מדובר בטעות סופר, והכוונה הייתה לטעון לתחולת סעיף 15(3) לחוק. שנית, כעולה מסיכומי החברה ומר ביירון, הטענות ביחס לסעיפים 4-5 לפקודת הנזיקין, אליהם הפנו מלכתחילה בעלמא בכתב ההגנה, נזנחו.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

שלישית ובדומה, גם הטענה ביחס לתחולת סעיף 15(8) לחוק איסור לשון הרע העוסק בהגשת תלונה, לא פורטה או הוזכרה בסיכומים, ואין בכך כל תמה משאינה רלוונטית להליך. לפיכך אף לא היה צורך כי נכביר מילים ונביא את טענות הנתבע 1 לשלילת ההגנות ביחס לטענות אלה, אשר התייתר הצורך להכריע בהן כאמור.

100. כעת נפנה לבחינת הסוגיה שלפנינו, בהתאם להלכה הפסוקה, בארבעה שלבים [ע"ע (ארצי) 46548-09-12 לירן אבידן - פלאפון תקשורת בע"מ (להלן – עניין פלאפון)]:

"בשלב ראשון, יש לברור מהביטוי את המשמעות העולה ממנו לפי אמות המידה של האדם הסביר, היינו לפי מבחן אובייקטיבי, על פי הנסיבות ולשון הדברים. בשלב השני, יש לברר על פי תכלית החוק באם מדובר בביטוי המהווה לשון הרע על פי סעיפים 1 ו- 2 לחוק. בשלב השלישי, יש לברר האם עומדת למפרסם אחת או יותר מההגנות המנויות בסעיפים 13 - 15 לחוק. בשלב רביעי, יש לדון בשאלת הפיצויים המגיעים לנפגע"

א. שלב ראשון ושני: שאלת לשון הרע ופרסומו

101. חוק איסור לשון הרע מגדיר לשון הרע בסעיף 1 כדלקמן:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –
(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;
בסעיף זה "אדם" – יחיד או תאגיד;
"מוגבלות" – לקות פיסית, נפשית או שכלית, לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית".

102. בעניין פלאפון, ובע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן - נתן שרנסקי (04.08.08) (להלן – עניין נודלמן) המוזכר בו, הובהר באשר לביטוי לשון הרע, כי המבחן שנקבע בפסיקה הינו אובייקטיבי ובהתאם לו, יש לפרש את הביטוי לפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר, וזאת לא רק לפי מובנם הפשוט של המילים המפורשות אלא גם על פי המסר המועבר "בין השורות" בהתאם להקשר הכולל.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

103. במקרה דנן, ברורה התשתית העובדתית הניצבת לפנינו לבחינה, ואין מחלוקת כי מר ביירון פרסם בשם החברה, באמצעות הפצת הודעת דוא"ל לאלפי נמענים, בעיקר את הדברים הבאים, תחת הכותרת **"אזהרה לגבי ניר שושני ואולימפוס תרגומים"**:
- (1) הנתבע 1 נטל עותק של מסד הנתונים של חברת ביירון המהווה סוד מסחרי;
 (2) לאחר סיום עבודתו נכנס ל – CRM של החברה ולאיימילים של עובדיה ללא קבלת רשות;
 (3) חברת ביירון הגישה תלונה במשטרה במחלקת הונאות מחשב, המבוססת על ממצאי חוקר פרטי ולמיטב הידיעה החומר נמצא בפרקליטות;
 (4) חברת ביירון נקטה בהליכים משפטיים נגד הנתבעים.
104. הפרסום בדוא"ל מייחס לנתבע 1 חוסר אמינות כלפי מעסיקתו, וכן מייחס, אם כי ספק ברמיזה, פעילות חשודה בפלילים, אשר בגינה הוגשה תלונה למשטרה. כמו כן כותרתו כוללת את המילה **"אזהרה"**, אשר אין צורך להכביר מילים על משמעותה והתחושות המתעוררות אצל הקורא אותה, ונדמה כי די שנביא את פירושה בשפתנו:
- פירוש המילה על פי אתר האינטרנט **"ויקימילון"** (<https://he.wiktionary.org/wiki>) הינו:
- "הודעה לאחר שישים לב ושיימנע מן הסכנה העלולה לבוא עליו"**
- פירוש המילה על פי מילון אבן שושן [אברהם אבן-שושן מילון אבן-שושן מחודש ומעודכן לשנות האלפים כרך שישי (פרופ' משה אזור עורך, 2003)] הינו:
- 1. אתראה, צו שלא לעשות איזה דבר: 'אזהרה לבית דין שלא יהא רך לזה וקשה לזה' (כתובות מו.). 'תקפה יצרה ועברה על אזהרת הדודה' (ביאליק, מאחורי ג.). 2. הסבת תשומת הלב על סכנה צפויה, על איסור חמור וכדומה."**
105. נדמה כי לקורא הסביר, פירוש הדבר כי עליו להישמר מפני הנתבע 1, ואף כי קיימת סכנה בהתקשרות עמו.
106. לפיכך, אנו סבורים כי דברים אלו שנכתבו מהווים לשון הרע כמשמעותו בחוק היות שיש בהם כדי **"לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו"** או **"לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו במשלח ידו או במקצועו"**.
107. נזכיר כי על מנת לקבוע שמדובר בלשון הרע, אין צורך להשתכנע שנגרמה השפלה או בזיון הלכה למעשה, אלא די בכך שיקבע כי הפרסום עלול היה להביא לתוצאה כזו **(עניין פלאפון; עניין נודלמן; אורי שנהר דיני לשון הרע, תשנ"ז – 1997, 121)**. **"אמת המידה לבחינת האמירה כלשון הרע אינה תלויה בכוונת המפרסם, או באופן בו הובן הפרסום על ידי הנפגע... על פי המבחן האובייקטיבי, נבחנת ההשפעה שיש לאמירות על ההערכה לה זוכה האדם בעיני הציבור..." (עניין נודלמן וההפניות שם)**.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

ב. שלב שלישי: האם חלות ההגנות שבחוק

108. חוק איסור לשון הרע מונה בסעיפים 13 – 15 הגנות שבהתקיימן יקבע שאין מדובר בלשון הרע המזכה בפיצוי. על פי ההלכה הפסוקה, המחוקק הגדיר מצבים מסוימים שבהם מוצדק יהיה להעדיף את חופש הביטוי ואינטרס ציבורי על פני שם טוב וכבוד האדם, והובהר כי ההגנות נבחנות במשולב עם האמירה הפוגענית ולא במנותק ממנה, כך שהבנת עומק הדיבה וגבולותיה, הם בסיס שבלעדיו אין לבדיקת התחולה (ראו: עניין פלאפון וההפניות שם).

הגנת אמת בפרסום

109. סעיף 14 לחוק קובע את הגנת "אמת בפרסום", כדלקמן:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש."

וכך נפסק לעניין זה דנ"א 2121/12 פלוני - ד"ר אילנה דיין אורבך, סז(1) 667 (2014) (להלן – עניין דיין):

"הגנה זו משקפת את נכונות המחוקק להתיר פרסומים עובדתיים שיש בהם משום פגיעה בשם הטוב ואף בכבודו של מושא הפרסום, מקום שמדובר באמת ובמידע שיש בו עניין לציבור. ההנחה היא כי בפרסומים מעין אלה יש תועלת חברתית וכי הם תורמים לדיון הציבורי ול"שוק הרעיונות" במידה המצדיקה הגנה, רק מקום שהם נכונים (דנ"א קראוס, בעמ' 39 (השופט ת' אור)). בנוסף, ניתן לטעון כי מקום שהפגיעה בשם הטוב נבעה מתיאור נכון של הדברים, נחלשת ההצדקה לפצות את הנפגע בגינה. זאת, כיוון שהתנהלותו היא שהולידה נזק זה וכן אין הצדקה לאפשר לו להמשיך להתהדר בשמו הטוב באותו עניין (ראו...)."

אם כן, רק שילובם של שני היסודות – אמיתות הפרסום ועניין ציבורי בו – יקים את ההגנה שבסעיף 14 לחוק.

נקודה זו אומצה גם בפסיקת בית הדין הארצי, בעניין פלאפון:

"...הגנה זו מתבססת על הנחה כי בפרסומים מעין אלו יש תועלת חברתית ותרומה לדיון הציבורי; בנוסף לכך ההצדקה להגן על פגיעה בשם טוב נחלשת כאשר מדובר בדברי אמת (עניין דיין). בפסיקה נקבע כי 'מידת ההוכחה הנדרשת לצורך הוכחת טענת אמת הפרסום, עומדת ביחס מתאים לרצינותו וחריפותו של תוכן הפרסום' (עניין נודלמן); על נתבע המבקש להיבנות

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

מהגנה זו להוכיח לפיכך שני נדבכים מצטברים - האחד, כי פרסומיו היו
'אמת'; השני, כי היה בפרסומים אלו 'עניין ציבורי'."

110. אשר ליסוד הראשון של ההגנה, ה"אמת", הרחיב בית המשפט העליון כדלקמן (עניין דין):

"סעיף 14 לחוק מתנה את תחולת ההגנה בכך "שהדבר שפורסם היה אמת".
הכוונה היא לאמת המשפטית. במילים אחרות, כדי להכריע בשאלה האם
מה שפורסם היה אמת, יש להשוות בין תוכן הפרסום לבין האמת כפי
שנקבעה על ידי בית המשפט באותו עניין.

יש להדגיש, כי לא כל פער בין העובדות העולות מן הפרסום לבין האמת
המשפטית יוביל למסקנה כי לא נתקיים התנאי של אמיתות הפרסום. כפי
שנקבע במפורש בסעיף 14 לחוק, ההגנה לא תישלל רק בשל העובדה שלא
הוכחה אמיתותו של 'פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש'.

בהכרעתו בשאלת אמיתות הפרסום, כבהכרעות רבות אחרות, נדרש בית
המשפט להביא בחשבון כל ראיה שהוצגה לו, אשר יש בה לסייע במאמציו
לעמוד על האמת העובדתית, ובלבד שמדובר בראיה קבילה. איני רואה כל
טעם לחרוג מכלל זה במקרה של ראיות שנתגלו לאחר מועד הפרסום. בית
המשפט אינו יכול לעצום עיניו ולהתעלם מראיות שיש בהן ללמד על אמיתות
הפרסום, אך מן הטעם שהן נתגלו או באו לעולם לאחר שנעשה הפרסום.
הגנת אמת הפרסום, כשמה כן היא, מתעניינת באמיתות הפרסום. ההכרעה
האם מה שפורסם אמת הוא אם לאו איננה תלויה בשאלה מתי נודעה האמת.
די בכך שזו האמת.

הגנה זו איננה מתעניינת בהלכי הרוח או בתום לבו של המפרסם (ראו...).
כפי שיובהר להלן, מודעותו, בכוח או בפועל, של המפרסם לראיות החדשות
ואמונתו כי הפרסום נכון עשויות להיות בעלות משקל לעניין הגנת תום הלב.
בנוסף, הדבר עשוי להילקח בחשבון בעת גזירת הדין או פסיקת פיצויים
(ראו, סעיף 19(2) לחוק). לשיקולים אלה אין מקום בעת בחינת התקיימות
הגנת אמת הפרסום."

111. בכדי לבחון יסוד זה במקרה שלפנינו, נתייחס לפרסום על חלקיו, כפי שפורטו לעיל.

א. באשר לנטילת עותק של מסד הנתונים המהווה סוד מסחרי, כבר פסקנו כי הוכח שלמצער
בכל הנוגע לרשימת הלקוחות אכן מדובר בסוד מסחרי, וכי אין מחלוקת כי הנתבע 1 אכן
נטל את מסד הנתונים.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

ב. באשר לכניסה ל-CRM ולכתובות המייל של העובדים לאחר סיום ההעסקה וללא קבלת רשות, מצאנו כי היות שהנתבע 1 הודה במעשים במסגרת הסדר מותנה מול הפרקליטות, הורם נטל סעיף 14 ככל שהוא מוטל על החברה להוכיח שמדובר באמת. במסגרת מכתב ההתנצלות מיום 15.4.18 (נספח 1 לתצהיר ביירון), אשר היווה תנאי מתנאי ההסדר המותנה לסגירת התיק הפלילי כנגד הנתבע 1 מול פרקליטות מחוז מרכז, נכתב כדלקמן:

1" במהלך החודשים אוקטובר עד נובמבר 2015, במספר מועדים שונים, נכנסתי באמצעות חיבור מרחוק שהורשיתי לעשות בו שימוש במהלך עבודתי למערכת המחשב של חברת ביירוןסמינרס בע"מ (כך במקור – ח"ט), ללא אישור החברה.

2. אנא ראו במכתבי זה את התנצלותי על הפעולות כאמור."

אנו סבורים כי העובדה שהנתבע 1 טען בפנינו כי עשה כן אך על מנת לסגור את הפרשה, אינה מעלה ואינה מורידה לעניין זה, מה גם שכפי שהובהר לעיל, לא התרשמנו ממנהיגותו של הנתבע 1 לעניין זה, כך שנטל ההוכחה המוטל עליו לעניין זה לא הורם. בע"א 279/89 "הסנה" חברה ישראלית לביטוח בע"מ - שלום דמתי, מז(3) 156 (1993) דן בית המשפט בעניין וקבע:

"הלכה פסוקה היא, שלא כל התבטאות של בעל דין לחובת עצמו, בעניין השנוי במחלוקת במשפט, היא בבחינת הודאה (בעובדה או בזכות) שבעל הדין נתפס עליה. אבן הבוחן המסורתית היא, שרק הודאה "פורמאלית" (או "משפטית"), הנכללת בכתבי הטענות או הנמסרת בגדר הליך דיוני המיועד לכך (כגון: בתשובה לדרישה להודות בעובדות או בהצהרה מפורשת במהלך הדיון), מובילה לצמצום המחלוקת ופוטרת את בעל הדין שכנגד מהבאת ראיות להוכחת עמדתו בנושא ההודאה. מהודאה כזאת אין בעל דין רשאי לחזור בו, אלא ברשות בית המשפט ובתנאים שיקבע לכך (תקנה 104 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984)..."

כמו כן, מצאנו כי צודקת החברה בטענה כי בהתאם לכלל המצוי בסעיף 14 לחוק הקובע כי "ההגנה לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה ממש", אין הכרח שנשתכנע שהנתבע 1 גם נכנס למיילים של העובדים. השאלה האם ביצע פעולה ספציפית זו בעת שחדר למחשבי החברה לאחר סיום עבודתו בחברה, כפי שהודה כאמור, הינה שולית לשיטתנו ביחס לטענה הכללית.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- ג. באשר להגשת התלונה, הרי שאין מחלוקת בדבר עצם הגשת התלונה לגופה, ויש לשער, כי אכן נעשה הדבר, למצער בין היתר, על יסוד ממצאי החוקר הפרטי ששכרה התובעת, וזאת בין שבעיננו הייתה עדותו מהימנה, ובין אם לאו.
- ד. כמו כן, אף ברי כי אכן נקטה החברה בהליכים משפטיים בנדון, שהרי זהו ההליך כאן.
112. התוצאה אפוא, כי אנו סבורים שהנתבעים עמדו בנטל הוכחת "האמת" בפרסום, ביחס לתוכן הפרסום. כעת נפנה לבחינת היסוד השני.
113. אשר ליסוד השני של ההגנה "ענין ציבורי", יש לבחון האם הוכח לפנינו כי קיים עניין ציבורי, היינו "עניין שידיעתו ברבים רלוונטית להגשמת מטרה ציבורית או שיש לציבור תועלת בידיעה לגביו, אם לצורך גיבוש דעתו בעניינים ציבוריים ואם שיפור אורחות חיו" (ע"א 1104/00 אפל - חסון, פ"ד נו(2) 607, 621 (2002)).
- נקבע כי מדובר בשאלה ערכית "הבוחנת האם קיים אינטרס חברתי המצדיק הכשרת פרסום פוגעני שיש בו לשון הרע... שאלה זו מושפעת ממדיניות שיפוטית, ועניינה הוא נורמטיבי, בעל מימד אובייקטיבי, הנבחן על רקע נסיבות המקרה" [ראו: עניין פלאפון; עניין נודלמן; דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות – קראוס, פ"ד נב(13) 1 (1998)].
- עוד הותווה במסגרת עניין פלאפון כי:
- "איננו סבורים כי ניתן לקבוע כלל גורף לפיו לציבור עובדים במקום עבודה יש "עניין" - כמשמעותו בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע - בנסיבות הפיטורים של חבר לעבודה. גם אם קיים עניין רכילותי טבעי בכך, וגם אם העניין עשוי לחרוג מרכילות גרידא שכן יש בכך כדי ללמד על דרך התנהלותו של המעסיק - אנו סבורים כי זכותו של העובד בו מדובר לשם טוב ולפרטיות אינה מצדיקה כי יוכר באופן אוטומטי "עניין ציבורי" כאמור. עם זאת, הדבר תלוי בנסיבותיו של כל מקרה וקיימות גם נסיבות בהן תהא הצדקה להכיר ב"עניין ציבורי" לציבור העובדים במקום העבודה, או חלקו, ביחס לעילות פיטוריו של עובד אחר..."
- בע"ע 36064-09-16 ישראלייר תעופה ותיירות בע"מ – סיגל שמעון (3.6.18) נכתב בקשר לכך (להלן – עניין ישראלייר):
- "בהתאם להלכה הפסוקה יסוד ה"עניין לציבור" ייבחן ביחס לפרסום בכללותו, ומבלי לפצלו לחלקים שונים... בע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין- אורבך [פורסם בנבו] (8.2.12) (להלן: עניין דיין) נאמר באופן מפורש כך (ההדגשה שלנו):
- 'בית המשפט קמא ציין כי לשיטתו צריך העניין הציבורי להתעורר 'דווקא במסרים שהועברו על אודות התובע'. על אמירה זו אני חולק. ראשית,

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

חשיבות הדיון הציבורי הנוגע לסוגיות ציבוריות מחייבת כי נפרש את התנאי של 'עניין ציבורי' על דרך ההרחבה (עניין מדינה נ' יבין, בעמ' 432). נקודת האיזון הראויה היא, על כן, כי העניין הציבורי ייבחן ביחס לפרסום כולו, ולא ביחס לכל משפט או אמירה שבו."

ובהמשך, צוין באופן הולם לסוגיה שבפנינו (ההדגשות אינן במקור – ח"ט):

אין לטעמינו מקום למסקנה גורפת כי פרסום פרסונלי [הכוונה לפרסום לשון הרע הנוקב בשמו של הנפגע (פס' 18, שם) – ח"ט] לעולם אינו יכול להיות בעל "עניין לציבור", כשבענין זה יש לבחון כל מקרה בהתאם לנסיבותיו לרבות אופן הפרסום, תכליתו, היקף הפרסום ושאר נסיבות הענין. כך למשל, בענין פלאפון קבע בית הדין כי דברי ממונה על עובדת שפוטרה במסגרת ישיבת צוות במשרדו, הכוללת עדכון חבריה לצוות בדבר פיטוריה, הצגת טענותיו לרבות כי העובדת שם לא הייתה לויאלית כלפיהם, פגעה בהם במתכוון וזלזלה בהם - זוכה להגנת סעיף 14.

...

ענייננו שונה מעניין פלאפון...

... בדרך הפרסום, היקפו ונסיבותיו. בענין פלאפון המדובר היה בפרסום בעל פה שהופנה לחבריה לצוות של העובדת במסגרת ישיבת צוות ונועד להסביר את סיבת פיטוריה תוך קביעת סדר העבודה והמשמעת הנדרשת. המדובר היה בפרסום בעל פה ממוקד ומוגבל, ואילו בענייננו הפרסום נעשה בכתב באמצעות תכתובת דואר אלקטרונית, אשר ניתנת לשרשור על נקלה ונמעניה אף לא התבקשו להימנע מכך. המדובר בפרסום בעל פוטנציאל תפוצה נרחב אף אם מספר העובדים אליהם מוענה ההודעה היה מוגבל. נוכח תפוצתו הנרחבת של הפרסום הכתוב הרי שנדרש ענין ציבורי שיהא בו להצדיק פרסום פרסונלי בדרך זו בהיקף זה ובנסיבות אלה, ונטל זה לא הורם.

114. בנסיבות העניין, מקובלת עלינו הטענה כי אפשר שאכן לחלק מן הנמענים היה עניין ראוי להגנה בקבלת לפחות חלק מן המידע על התנהלותו של הנתבע 1, טרם שיתקשרו עמו. מוכנים אנו אף לקבל כי לתחושתו הסובייקטיבית של מר בירון הייתה לו חובה לעדכן חלק מן הנמענים בדבר המצב (לעניין הגנת סעיף 15(3) כפי שעוד יבחן להלן). אלא שאין בידנו לקבל את הטענה כי זה המצב בכל הנוגע למשלוח כלל ההודעות לאלפי נמענים, תחת הכותרת "אזהרה..." ובפרט לבני משפחתו של הנתבע 1, אשר עבורם יש בכך משום רכילות והכפשת שמו הטוב בלבד.

יפים לענייננו הדברים אשר נכתבו והובאו בפסק דינה של חברתי, נשיאת בית הדין, השופטת הדס יהלום בפסק הדין בעניין סע"ש (ת"א) 47726-06-15 נעמה מקדסי - דניאל אבייט (13.2.18) (ההדגשות במקור – ח"ט):

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

"ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק נדונה בבית המשפט האזורי על ידי כב' השופט עזר, בעניין ת"א (ת"א) 21336/01 מנוביץ נ' פיינר פרמצבטיקה בע"מ [פורסם בנבו] (מיום 10/12/03), שם נאמר:

'... שמירת צנעת חייו של אדם לרבות פרטים מביכים או פוגעים שהינם אמת, מוצדקת כל זמן שפרטים אלו אינם מזיקים לאדם אחר. כאשר אדם אחר עומד להיפגע מכך, לרבות בנזק רכושי, והנתבע מוסר מידע אמיתי לאותו אדם כדי למנוע ממנו נזק, יש בכך עניין ציבורי.

אכן, בכל מקרה מדובר במעביד מסוים ובעובד מסוים ולא בציבור כולו, אולם העיקרון מופנה לציבור בכללותו וניתן לנסחו בדרך הבאה: מותר למעביד לשעבר למסור למעביד פוטנציאלי את כל המידע האמיתי והנכון הידוע לו אודות העובד. מסירת מידע אמיתי ונכון זה, גם אם הוא פוגע בעובד ומציג אותו באור שלילי, מוגנת לפי סעיף 14 של חוק איסור לשון הרע. יש להדגיש כי העניין הציבורי הוא במסירת המידע למעביד הפוטנציאלי בלבד, והפצתו באופן בלתי מבוקר לציבור בכללותו לא תהיה מוגנת היות ובהפצה כזו אין כל עניין."

115. אשר על כן, בהתחשב במכלול הנסיבות, מסקנתנו היא כי לא חלה הגנת ה"אמת בפרסום" הקבועה בסעיף 14, משלא הוכח יסוד "הענין הציבורי", שהרי על שני יסודות ניצבת ההגנה, ועל אחד בלבד לא תוכל לעמוד.

116. בבחינת למעלה מן הצריך, נוסיף גם כי ככל שהיינו משתכנעים כי תוכן הפרסום עומד בכלל תנאי סעיף 14, היה עלינו להמשיך ולבחון האם גם כותרת הפרסום עומדת בכללים אלו, בהיותה כוללת ביטוי המהווה לשון הרע כשלעצמה, ובכך יש בעינינו ספק.

נזכיר כי בעניין דיין התייחס בית המשפט לסוגיה דומה, והבחין בין פרסום כתבה (שם טלויזיונית), לבין הקדימונים ששודרו לקראתה. על אף ששם נקבע כי יש לראות בהם פרסום חדש על המשתמע מכך, ובעניינו לא מדובר בפרסום כזה, הובאה בתמצית ההלכה הרלוונטית לעניין כותרת שבפרסום, כפי שנדונה בהרחבה בעניין ע"א 5653/98 אמיליו פלוס - דינה חלוץ, נה(5) 865 (2001), כך:

"במובנים רבים ניתן להשוות את הפרומו לכותרת המופיעה בראש כתבה בעיתון. הכותרת היא לפעמים כ"חי הנושא את עצמו" (עניין פלוס, בעמ' 876), ועליה לזכות במעמד ובמשקל שונים לעומת הטקסט והכיתוב הרגיל שמתחתיה. במקרים מסויימים, על כן, תיבחן הכותרת במנותק מגוף הכתבה (שם, בעמ' 874-880). טעם עיקרי לכך הוא שקוראים רבים קוראים קריאה סלקטיבית – מדלגים על הכתבות עצמן וקוראים רק את הכותרות העיקריות בעיתון. טעם נוסף קיים במקום שבו הכותרת יוצרת רושם שונה מהרושם

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

הנלווה לכתבה, שאז, לעיתים, אף אם הכתבה מציגה תמונה מאוזנת – לא
יהיה די בכך כדי לשנות את הרושם הראשוני שיצרה הכותרת (שם, בעמ'
879). אם כך לעניין כותרת המופיעה בצמוד לגוף הכתבה – קל וחומר לעניין
הפרומו, המשודר במנותק מתוכן הכתבה, וצופים רבים ראו רק אותו."

הגנת תום הלב – סעיפים 15(2) "חובת הפרסום" ו- 15(3) "עניין אישי כשר"

117. סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע קובע את הגנת תום לב (להלן תתי הסעיפים הרלוונטיים
לענייננו בלבד):

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או
הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:
(1) ...;
(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית,
מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;
(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של
האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;
"...(...)"

סעיף 16 לחוק קובע:

"(א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות
בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה
את הפרסום בתום לב.
(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים
בפרסום אחת מאלה:

(1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
(2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים
סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
(3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה
להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15.

118. בפסיקה הובהר כי סעיף 16 לחוק איסור לשון הרע קובע את חזקת תום הלב ובלבד שהפרסום
לא חרג מתחום הסביר בנסיבות, וכן תנאים לחזקה בדבר היעדרו. חזקות אלו מסייעות לנו
בקביעת משמעותו הקונקרטית של תום הלב בראי העובדות, ובהתאם להגנות הקבועות
בסעיף 15 לחוק (עניין ישראיר).

ביחס להגנות הקבועות בסעיף 15 לחוק נקבע כי היסוד המשותף לכולן הינו כי המפרסם ביצע
את הפרסום מושא ההליך בתום לב. את יסוד תום הלב יש לבחון הן בהתייחס לאינטרסים

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

הרלוונטיים לסעיף המשנה הנדון והן בהתייחס להקשר של יחסי עבודה על מאפייניהם
הייחודיים, כאשר חובת תום הלב מערבת אלמנטים סובייקטיביים ואובייקטיביים כאחד.
"חזקות אלו קובעות לפיכך כי 'על הפרסום להיות סביר, אין לפרסם דבר שהמפרסם לא
האמין באמיתותו, יש לנקוט מראש אמצעים סבירים לשם בחינת אמיתות הפרסום, ואל
למפרסם להתכוון לפגוע יתר על המידה' (השופט ניל הנדל בעניין דיין) - והכל, כאמור,
בהקשרה של ההגנה הספציפית והערכים המוגנים במסגרתה." (עניין פלאפון וההפניות
שם).

119. במקרה זה שוכנענו, כפי שנכתב גם לעיל, כי היקף הפרסום, וודאי פוטנציאל הפצתו, חרג
מגדר הסביר לצורך השגת מטרותיו, כפי שיפורט להלן.

120. לעניין פרשנות סעיף 15(2), העוסק בחובת הפרסום, נפסק מפי כב' הנשיא (כתוארו אז) גרוניס
(עניין דיין, פס' 46):

"ההגנה בנויה משלושה רכיבים ששילובם מקים חובה לפרסם – היחסים
שבין המפרסם לנמען הפרסום, תוכנו של הפרסום והנורמה החוקית,
החברתית או המוסרית המחייבת לפרסם דברים אלה. כל אחד משלושה
גורמים אלה עשוי להשפיע על השאלה אם יש להכיר בחובת פרסום, שהיא,
כאמור, תנאי לתחולת ההגנה. היחסים בין המפרסם לנמען עשויים ללבוש
מגוון צורות. יש שהיחסים נוצרים מכוח הדין, יש שמדובר ביחסים
משפחתיים, חברתיים או מקצועיים שהתקיימו קודם לפרסום ואפשר אף
שלא תתקיים כל היכרות בין המפרסם לנמען. קיומם של היחסים מניח שני
צדדים הכרחיים – המפרסם, שעליו מוטלת חובת הפרסום והנמען, שאליו
בלבד יש לכוון את הפרסום. פרסום החורג מתפוצת הנמענים שכלפיהם קמה
החובה, לא יוכל לזכות להגנה לפי סעיף 15(2) לחוק (השוו, שנהר, בעמ' 266-
265).

121. אנו סבורים כי בעניינו, אף אם נניח כי ביחסים שבין החברה לבין לקוחותיה או ספקיה,
הייתה קיימת חובה להודיע אודות מעשיו של הנתבע 1, הרי שממילא תפוצת הפרסום חרגה
מתפוצת הנמענים אשר כלפיהם קמה חובה כזו. מעת שהופץ הפרסום לאלפי נמענים, למעשה
לכלל אנשי הקשר ברשומות החברה, ללא כל הבחנה או בדיקה, לא חוסה הפרסום תחת הגנה
זו. אין ספק כי לא קמה החובה ביחס לכל נמעני הודעת הדוא"ל, המונה אלפי אנשים, לקוחות
ספקים ואנשי קשר אחרים אשר השתרבבו לרשימות החברה, ובכלל זה ובפרט בני משפחתו
של הנתבע 1.

122. נוסף על כך, מועד ביצוע הפרסום והפצתו, אינו תואם את הטענה כי הייתה חובה בביצועו על
מנת להתריע בפני הנמענים לבל ייחסו לנתבע 1 את המוניטין של הנתבעת כמי שעבד בה. ככל
שהייתה חובה כזו ומר ביירון האמין בה, הרי שהיה על החברה לבצע את הפרסום בסמוך

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- 1 למועד הגשת התביעה בהליך הראשון, מועד בו כבר היו ידועות לה עיקרי העובדות המוזכרות
2 בפרסום.
- 3 123. נימוקים אלו שהולחנו לשלילת ההגנה מכוח סעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע רלוונטים
4 אף לעניין סעיף 15(3) לחוק.
- 5 124. הטוען להגנה מכוח סעיף 15(3) לחוק, כי הפרסום נעשה לשם הגנה על עניין אישי כשר של
6 הנאשם או של הנתבע, או של אדם שאליו הופנה הפרסום, נדרש להוכיח התקיימות כל
7 האלמנטים שבסעיף: (א) קיומו של עניין אישי כשר, של המפרסם, של הנתבע או של האדם
8 אליו ממוען הפרסום; (ב) שהגנתו הצדיקה את עשיית הפרסום; (ג) אשר תוכן הפרסום נועד
9 להגן על אותו עניין; (ד) והפרסום הופנה רק לאותו ציבור רלבנטי ונעשה בתום לב.
- 10 125. התובעת הוסיפה וטענה לעניין סעיף 15(3) כי ביקשה להגן על עצמה בין היתר מפני תביעות
11 של צדדים שלישיים. טענה זו הועלתה ללא פירוט מספק וללא כל ביאור לאיזה סוג של
12 תביעות יכולה הייתה להיות חשופה מכוח התנהלות הנתבע 1 וכיצד היה בתוכן בפרסום כדי
13 למנוע זאת. ממילא, כאמור אף הגנה זו אינה עומדת מקום שבו הפרסום חרג מפנייה לציבור
14 הרבנטי לאותו עניין.
- 15 126. לעניין היקף הפרסום ובחינת הסבירות שלו, יפים לעניינו גם הדברים שנפסקו בעניין ע"ע
16 (ארצי) 26439-10-16 שוקרון - הלפרין ואח' (27.11.17) (ההדגשות אינן במקור – ח"ט):
- 17 "החריגה מתחום הסביר מחזקת נוכח כך שהמדובר בפרסום בעל תהודה
18 רחבה לכלל העובדים, והוא נעשה בכתב, להבדיל משיחה ספונטנית. היינו,
19 למשיבים היתה אפשרות לבחור ולשקול מילותיהם בקפידה ובזהירות טרם
20 הפרסום, והם לא גילו ערנות ורגישות מספקת בבחירת נוסחו...."
- 21 וכן בעניין ישראיר (ההדגשות אינן במקור – ח"ט):
- 22 "השילוב בין המימד הפרסונלי ובין תפוצתו הפוטנציאלית הרחבה של
23 הפרסום - אינו מידתי והוא חורג מהסביר על פי מבחן אובייקטיבי בנסיבות
24 הענין. לענין היקף הפרסום כאבן בוחן למידתיותו נציין כי בענין פלאפון, שם
25 חסה הפרסום בהגנת סעיף 15 לחוק, ניתן בין היתר משקל לכך שהמפרסם
26 "אף לא ביצע את הפרסומים ברחבי החברה כולה, אלא הפנה את דבריו
27 לצוות המסוים שתחת אחריותו". ואילו, בענין שוקרון, בו נקבע שלא חלה
28 הגנת סעיף 15 לחוק, נבחנה החריגה מתחום הסביר גם בראי היקף הפרסום,
29 כששם המדובר היה בפרסום אנונימי בעלון, וביחס לכך נאמר ... בענייננו,
30 המדובר בפרסום פרסונלי שנערך בכתב, לתפוצה מוגבלת, אך הוא ניתן
31 לשרשור על נקלה, משנמעני הפרסום לא מצופים מתוקף תפקידם או בקשה
32 מפורשת לשמור אותו בדיסקרטיות, ולכן פוטנציאל תפוצתו נרחב. משכך, גם

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

לו נקבל את טענת המערערים כי מר פוגל ערך בירור מקיף על המאורעות וכי
האמין באמיתות הדברים שפרסם, עדיין אין זה מהווה הצדקה לפרסום
שמה של המשיבה ועוד בנושא ההודעה. בהיתן מכלול נסיבות אלה סברנו
כי לא קמה הגנת סעיף 15 לחוק ביחס לפרסום פרסונלי זה."

127. לטעמנו ניתן לבצע היקש מן הנפסק בעניין ישראיר גם לענייננו.

ראשית, אף הפרסום הנתון לבחינתנו הינו פרסונאלי ונוקב בשמו המלא של הנתבע 1 בראש ובראשונה בכותרת, ועוד לא פחות מחמש פעמים נפרדות בגוף ההודעה עצמה. לעניין זה נוסף ונציין כי יש לתת את הדעת גם לכך כי אף מי שלא פתח את ההודעה קרא כי יש להזהר מפני הנתבע 1. כאמור, לעיתים אף אם התוכן מציג תמונה מאוזנת, יהיו מי שיחשפו אך ורק לכותרת אשר אנו סבורים כי אין בה הצגה עובדתית נקייה וסבירה, וכן יהיו מי שהתוכן כבר לא ישנה את הרושם הראשוני שיצרה עליהם הכותרת. שנית, גם בענייננו, מדובר בהודעת דוא"ל, שהופצה בתפוצה של אלפי נמענים, אשר כפי שנכתב בפסה"ד שם, ניתנת לשרשור בקלות ופוטנציאל תפוצתה נרחב עוד יותר.

128. על כן, לאור הנסיבות, מסקנתנו היא כי לא עומדת לתובעת ולמר ביירון ההגנה בדבר ביצוע פרסום מכוח חובה חברתית או מוסרית, ולא כדי להגן על עניין אישי כשר.

אף בהנתן ששוכנענו כי מדובר באמת, וכי הדברים פורסמו לאחר שנערך בירור, בלשון שאינה משתלחת ובוזהירות סבירה, עדיין לא שוכנענו בהצדקה לביצוע פרסום בהיקף כה רחב, תחת כותרת הנושאת את המילה "אזהרה" בצירוף שמו של הנתבע 1. על כך יש להוסיף כי לא יכולה להיות מחלוקת כי בין היתר בוצע הפרסום כדי לפגוע בנתבע 1, ולקדם את עסקי החברה על פניו. בעניין ישראיר עוד העיר בית הדין כי פרסום נרחב באמצעים דיגיטליים, בהיותו יזום ובכתב, להבדיל משיחה בעל פה, טומן בחובו הזדמנות לבחינת הדברים ולברירת המילים, כמו גם שהות להיוועצות לגבי הנוסח. לפיכך, בפרסומים כגון אלו, לא מדובר בגלישה ללשון הרע מבלי משים ומשכך מוגברת חובת הזהירות.

ג. שלב רביעי: הפיצויים המגיעים לנפגע

129. סעיפים 7 ו- 7א לחוק איסור לשון הרע קובעים כדלקמן:

7. פרסום לשון הרע לאדם או יותר זולת הנפגע תהא עוולה אזרחית, ובכפוף להוראות חוק זה יחולו עליה הוראות הסעיפים 2(2) עד 15, 58 עד 61 ו-63 עד 68א לפקודת הנזיקים האזרחיים, 1944.

7א. (א) הורשע אדם בעבירה לפי חוק זה...

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

- (ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק.
- (ג) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום כאמור בסעיף קטן (ב), ללא הוכחת נזק.
- (ד) לא יקבל אדם פיצוי ללא הוכחת נזק, לפי סעיף זה, בשל אותה לשון הרע, יותר מפעם אחת.

130. בית הדין הארצי התייחס לקביעת שיעור הפיצוי כך (עניין פלאפון):

"סעיף 7א' לחוק קובע את שיעור הפיצוי ללא הוכחת נזק, ואף קובע שיעור מוגדל ככל שמוכח כי הנתבע פרסם את הדברים 'בכוונה לפגוע'. אשר לשיעור הפיצוי נקבע בפסיקה, כי 'בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית המשפט, בין היתר, בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב והסבל שהיו מנת חלקו, ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיווידואלית... בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו, ובהתנהגות הצדדים' (רע"א 4740/00 אמר נ. יוסף, פ"ד נה(5) 510, 524 (2001); כן ראו את סעיף 19 לחוק). עוד הובהר בפסיקה כי תכליות הפיצוי על פגיעת לשון הרע כוללות הן את השבת המצב לקדמותו (המטרה התרופתית); הן סנקציה כלפי המעוול (המטרה העונשית); והן העברת מסר חינוכי מרתיע כלפי כלל הציבור (עניין נודלמן)".

131. על פי הפסיקה, וכפי העולה אף מטענות הנתבע 1, קיימים שני מסלולים חלופיים לפסיקת פיצויים בגין לשון הרע, פסיקת וסטוטורי, כפי שפורט על ידי בית המשפט העליון בע"א 7426/14 פלונית - אורי דניאל (14.3.16) (להלן – עניין אורי דניאל):

"אומדן הנזק וקביעת גובה הפיצוי בדיני לשון הרע אינן משימות פשוטות, ואמות המידה המנחות לעניין גובה הפיצויים פורטו בהרחבה בעניין שרנסקי (...). בין יתר השיקולים ניתן למנות את מידת הפגיעה בהיבט הרכושי ובהיבט האישי של שמו הטוב של הנפגע, וכן את מידת הפסול בהתנהגותו של המפרסם. המחוקק היה ער לקושי בכימות הנזק, והוסיף בחוק איסור לשון הרע אפשרות לפסוק פיצוי ללא הוכחת נזק... הפיצוי ללא הוכחת נזק ב'מסלול הסטוטורי' הקבוע בסעיף 7א לחוק איסור לשון הרע, אינו מונע מבית המשפט לילך במקום זאת ב'מסלול

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

הפסיקתי' הרגיל ולפסוק פיצוי בגין נזק מממוני ובלתי מממוני בסכום העולה
על זה הקבוע בסעיף 7א לחוק (...).
אדגים את האפשרויות הפתוחות בפני בית המשפט בבואו לפסוק פיצוי
בעולת לשון הרע. ראובן פרסם לשון הרע והכפיש את שמו של שמעון, "שלא
בכוונה לפגוע", בשני אירועים שונים ונפרדים. על פי המסלול הסטטוטורי,
רשאי בית המשפט לחייב את ראובן בסכום מקסימלי של 50,000 ₪ (בצירוף
הצמדה) בגין כל פרסום, וזאת גם אם לא עלה בידי שמעון להוכיח את הנזק
שנגרם לו (ס' 7א(ב)). לחלופין (ולא במצטבר), פתוח בפני בית המשפט גם
המסלול הפסיקתי. במסלול זה, יעריך בית המשפט את הנזק הכולל שנגרם
לשמעון, הן נזק מממוני והן נזק לא מממוני, כאשר הפיצוי על פי מסלול זה איננו
מוגבל בסכום."

132. כפי שפורט לעיל, הנתבע 1 טען כי יש לפסוק לזכותו סך של 140,000 ₪ (אשר הועמד בסה"כ
על סך של 700,000 ₪ מטעמי אגרה) בגין כל אחד מן הפרסומים שפורטו באופן קונקרטי בכתב
התביעה, בהתאם לסעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע. לחלופין, טען שיש לפסוק פיצוי על פי
המסלול הפסיקתי, ולחלופי חלופין כי יש לפסוק פיצוי על פי סעיף 7א(ב).

133. הנתבע 1 לא הביא ראיות לנזקים כלכליים קונקרטיים אשר נגרמו לו כתוצאה מהפצת
הפרסום, ולכל היותר פירט בתצהירו כי "לקוחות רבים לא חזרו יותר לעבוד איתי ועסקי וכן
מתרגמים וספקים אחרים לא רצו יותר לשתף פעולה איתי ועסקי" (כך במקור – ח"ט), וכן
כי הנזק התדמיתי האישי והעסקי למוניטין המסחרי אינו ניתן למדידה, כמו גם אבדן
ההכנסות המיידיות והפוטנציאליות כתוצאה מהפרסום. מעבר לאמירות כלליות אלו, לא
הובאו כל ראיות לעניין נזק לא מממוני שנגרם לו. מה גם שממילא ניכר כי תבע פיצוי במסלול
זה, באופן חלופי בלבד לפיצוי העיקרי ללא הוכחת נזק. לפיכך, אנו סבורים כי הנזק שנגרם
במקרה זה מצוי בגבולות הפיצוי ללא הוכחת נזק, כקבוע בסעיף 7א(ב) לחוק איסור לשון הרע.

134. עם זאת, אין בידנו לקבל את טענת הנתבע 1 כי אין לראות במיילים הרבים שנשלחו על ידי
החברה כפרסום אחד, אלא כסדרה של פרסומים רבים ועצמאיים, ובה כל מייל שהופץ לכל
נמען מהווה פרסום נפרד של לשון הרע כלפי התובע, והמזכה בפיצוי על פי חוק בפני עצמו.

ראשית, לא מצאנו כי על פי ההלכה הפסוקה, מקום בו מדובר בתפוצה רחבה של פרסום
מסוים לנמענים רבים, יש לפסוק פיצוי בגין כל נמען. בעניין אורי דניאל נכתב כך (ההדגשות
אינן במקור – ח"ט):

"במסגרת 'המסלול הסטטוטורי', יש לזכור את הוראת סעיף 7א(ד) אשר
לפיה הנפגע מהוצאת לשון הרע זכאי לפיצוי ללא הוכחת נזק רק פעם אחת
'בשל אותה לשון הרע'. לכאורה הוראת הסעיף מובנת מאליה, אך יישומה
מעורר שאלות פרשניות. ניתן לשאול מהי 'אותה לשון הרע': האם ההבחנה

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

1 בין פרסום אחד למספר פרסומים תלויה בתוכן הפרסום, במועדו, בזהות
2 המפרסם או בזהות השומעים. כך למשל, האם אדם שמספר לשון הרע זהה
3 לשלושה אנשים שונים בשלוש הזדמנויות תוך זמן קצר, עשוי להתחייב
4 בפיצוי ללא הוכחת נזק בגין שלושה פרסומים שונים או שמדובר ב"אותה
5 לשון הרע"? למיטב ידיעתי, שאלה זו טרם הוכרעה בבית משפט זה, ואף
6 במקרה הנוכחי אינני נדרש להכריע בה (ראו:....). משמעות נוספת הנגזרת
7 לכאורה מהסעיף, היא כי במקרה של שני מעוולים בצוותא, שפרסמו יחד
8 לשון הרע, לא ניתן להטיל על כל אחד מהם פיצוי בסכום המקסימלי הנקוב
9 בחוק.

10 בבע"מ 6558/15 פלוני – פלוני (28.10.15) (להלן – עניין פלוני) (ההדגשות אינן במקור – ח"ט)
11 ציין בית המשפט העליון כי "הפסיקה רואה את מספר האנשים שנחשפו ללשון הרע כאחת
12 מאמות המידה לעניין גובה הפיצוי (ראו ע"א 552/73 רוזנבלום נ' כץ [פורסם בנבו] פ"מ ל(1)
13 589, 594; ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, [פורסם בנבו] פסקה 57 לפסק-דין של השופטת
14 פרוקצ'יה (2008))."
15 שנית, גם לאחר שעיינו בפסקי הדין הספציפיים אליהם הפנה הנתבע 1 בסיכומיו לתמיכה
16 בטענה, לא שוכנענו כי יש לפסוק פיצוי נפרד בגין נמענים שונים, כאשר מדובר באותו פרסום.
17 בעמ"ש (ת"א) 47311-10-13 פלוני - פלמונית (19.5.14) מדובר היה בפרסומים שונים, בע"פ
18 ובכתב, במועדים ובמקומות נפרדים, כאשר רק תוכנם המהותי היה דומה ואף לא זהה. אין
19 הדבר דומה כלל לענייננו, עת מדובר בפרסום אחד אשר נשלח בתפוצה רחבה. כך גם מעיון
20 בת"א (מרכז) 5699-11-10 עופר מנירב, רו"ח - אייל ויובל ארד תקשורת (1996) בע"מ
21 (19.2.14) (להלן – עניין מנירב), אין לשכנענו כי יש לפסוק פיצוי בגין כל נמען בתפוצה בנפרד.
22 אדרבה, שם הוצגו מייל וכתבה המאזכרת את אותו המייל אשר בגין כל אחד מהם נפסק פיצוי
23 נפרד, וסה"כ שני פיצויים נפרדים. לעומת זאת, לא נפסק פיצוי עצמאי בגין משלוח אותו
24 הפרסום הספציפי לנמעני דוא"ל שונים.
25 לעניין גובה הפיצוי –

135. התוצאה אפוא כי באנו לכלל מסקנה כי לפנינו הודעה אחת המהווה לשון הרע.

27 שוכנענו כי הפרסומים נעשו מתוך כוונה אמתית לפגוע בנתבע 1, ולפיכך הפיצוי המקסימלי
28 שניתן לפסוק לטובתו הוא כפל הסכום הקבוע בסעיף 7א(ב) לחוק לשון הרע, דהיינו 100,000
29 ש"ח בתוספת הפרשי ההצמדה לפי סעיף 7א(ה) לחוק איסור לשון הרע.

136. במקרה זה קיימים שיקולים להחמרה ולהקלה עם החברה ומר ביירון, אשר איזון ביניהם
31 מוליכנו למסקנה כי יש לפסוק פיצוי בשיעור הנופל מגובה הפיצוי המקסימלי האפשרי, מן
32 הנימוקים שלהלן (וביחס אליהם ראו והשוו: עניין נודלמן; עניין פלוני; ועניין מנירב, אשר
33 אומץ בע"א 2474/14).

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 59547-11-15

סע"ש 55776-01-17

137. שקלנו מצד אחד לקולא, את העובדה כי מצאנו שמדובר בדברי אמת; כי הפרסום בוצע בתגובה להתנהגותו של הנתבע 1, אשר מצאנו כי אכן נטל ממעסיקו סוד מסחרי ללא רשות; כי לא נמצאו בפרסום ביטויים קשים או עולבים אלא תיאור סביר, למצער בתוכן ההודעה; וכן כי לא דובר בפרסום לכלל הציבור.
138. מצד שני שקלנו לחומרה, את היקף הפרסום; ואת העובדה שהפרסום בוצע בעיקר ובאופן מכוון וספציפי כלפי מי שעשויים להיות או הינם בקשר מקצועי עם הנתבע 1, היות שיש בכך כדי להעצים את הפגיעה. יצויין כי עיינו בפסה"ד של השופט גיא הימן [ת"א 20534-06-18 נחום - קופלנד ואח' - פרץ (31.12.19)] אליו הפנו החברה ומר ביירון בסיכומיהם (ללא מראה מקום), והרינו להבהיר כי מסקנתו אינה כפי שנטען, בפרט לא בפן הנטען. אדרבה, נקבע כי עובדת הפרסום כלפי קבוצה ספציפית של בעלי עניין בתחום, שם בקבוצת פייסבוק ייעודית לתחום העיסוק של התובעת, היוותה שיקול דווקא לחומרא בפסיקה כנגד הנתבע. ביתר שאת אף נכתב כי חמור היה המקרה עוד יותר, אילו היה כפי שהוא בעניינו, והנתבע, האחראי לפרסום היה מתחרה בעיסוקה של התובעת.
139. לאחר שקילת כלל הנסיבות, ועיון בפסיקה בערכאות השונות, לרבות בדין הכללי, באנו לכלל מסקנה כי על החברה ומר ביירון לפצות ביחד ולחוד את הנתבע 1 בסך של 30,000 ₪. על מנת שלא יצא הנייר חסר אך נזכיר כי אחריותה השילוחית של החברה נובעת מכוח סעיף 13 לפקודת הנזיקין ("חבות מעביד") בהתאם לכלל אשר הוזכר בעניין פלאפון.
140. לא נעלם מעינינו כי הנתבע 1 ביקש שנורה אף על פרסום הודעת תיקון או הכחשה, אשר תהלים את הפרסומים וכן אף הודעות התנצלות, כמו גם צו עשה קבוע לחדול מכל פרסום מכפיש. אין בידנו להיעתר לדרישה זו.
- בהתאם להכרעה שפורטה לעיל, ולפיה שוכנענו כי מחד הנתבע 1 נהג בחוסר הגינות ותום לב ביחסיו אל מול התובעת, והתובעת מאידך פרסמה לשון הרע, אשר עיקרה אמת אף אם לא חסתה תחת ההגנה נוכח תפוצתה הנרחבת; בהתאם למורכבות ההליך ונסיבותיו האמוציונאליות; כמו גם ובעיקר נוכח חלוף הזמן (שכן נוכח התנהלות הצדדים, נמשך ההליך מראשיתו בסמוך למועד היחסים ועד למתן פסה"ד חמש שנים תמימות) איננו סבורים כי אילו מן הסעדים הנ"ל רלוונטיים עוד בשלב זה. אדרבה, משהפרסום בוצע בשנת 2016, וכיום אנו נמצאים בשלהי 2020, אפשר שיהיה בו יותר נזק מתועלת. ממילא כבר נפסק כי אף מקום שבו לא הייתה אמת בפרסום, שלא כבעניינו, לא בכל מקרה יהיה טעם בפרסום תיקון או עדכון (השוו: עניין דיין).

סוף דבר

141. בהליך הראשון מתקבלת תביעת התובעת בחלקה. הנתבע 1 ישלם לתובעת את הסכומים הבאים:

~~סע"ש 55776-01-17~~

ב. פיצוי בגין הפרת חובות תום הלב והנאמנות לתובעת בסך 25,000 ₪.

142. בהליך השני מתקבלת תביעת הנתבע 1. התובעת ומר בירון ישלמו יחד ולחוד, פיצוי בגין הפרת חוק איסור לשון הרע בסך 30,000 ₪.

כל הסכומים יישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין ממועד הגשת כל אחד מן ההליכים ועד לתשלום בפועל.

הנתבע 1 רשאי לקזז מן התשלום את הסכום שנפסק לטובתו.

143. על אף שבשקלול הכרעתנו יצאה התובעת, כשידה על העליונה איננו עושים צו להוצאות לטובתה, ואנו קובעים כי כל צד ישא בהוצאותיו.

למסקנה זו הגענו נוכח התנהלותה של התובעת שלא על פי סדרי הדין בשני ההליכים, לרבות אופן ומועד הצגת הראיות במפתיע שלא על פי כללי המשחק הנהוגים.

זכות ערעור על פסק דין זה לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים תוך 30 יום מהמצאתו.

ניתן היום, י"ג תשרי תשפ"א, (01 אוקטובר 2020), בהעדר הצדדים.

נ.צ.מ. מרדכי מנוביץ

חנה טרכטינגוט, שופטת

נ.צ.ע. משה כהנא